

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «магістр»**

**Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська»**

Засоби відтворення комічного в перекладі англomовних мультфільмів

Допущено до захисту «__» _____ 20 р.

Зав. каф. германської філології ___ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконав: Попенко А.А
студ. групи ПР.м-92

Науковий керівник: Шуменко О.А
к. філол. наук, доцент

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЗАСОБІВ ВІДТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО	
1.1. Характеристика комічного, основні види та функціональні різновиди.....	6
1.2. Основні прийоми створення комічного в англійській мові.....	13
Висновки до 1 розділу.....	17
РОЗДІЛ II. СПЕЦИФІКА І СТРАТЕГІЇ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ МУЛЬТФІЛЬМІВ	
2.1. Специфіка передачі комічного при перекладі англومовних мультфільмів.....	18
2.2 Стратегії передачі комічного при перекладі англумовних мультфільмів.....	24
2.3. Аналіз способів і стратегій передачі комічного при перекладі в кінотексті.....	29
Висновки до 2 розділу.....	32
РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО АСПЕКТУ В АНГЛОМОВНОМУ МУЛЬТФІЛЬМІ «THE SIMPSONS»	
3.1. Специфіка перекладу кінотексту з англійської мови на українську.....	33
3.2. Особливості передачі комічного аспекту в кінотексті англумовного мультсеріалу «The Simpsons»	40
Висновки до 3 розділу.....	55
ВИСНОВОК	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
РЕЗЮМЕ.....	63

ВСТУП

Актуальність дослідження. Засоби комічного відіграють величезну роль у духовному і соціальному житті людини, допомагають впоратися з депресією, апатією і поганим настроєм.

Комічне – це складне багатопланове поняття, чітке однозначне визначення якого відсутнє в сучасному мовознавстві, хоча ще з глибокої давнини воно було предметом дослідження філософів і риторів.

Комічне притаманне природі людини, характерне для народного духу, залишаючись суто індивідуальним явищем для кожної культури й національності. Виходячи з цього, при перекладі гумористичних програм, фільмів і серіалів, мультфільмів, до складу яких входять засоби комічного, слід враховувати величезну кількість чинників.

Неточна передача комічних ситуацій призводить до комунікативних збоїв і порушення цілісності сприйняття. Складність передачі з однієї мови на іншу полягає в тому, що дане явище охоплює безліч аспектів, які стосуються різних наук, таких як: теорія тексту, лінгвістика, стилістика, лексикологія, теорія і практика перекладу та інші.

Актуальність дослідження визначається специфікою створення і передачі комічного в мультсеріалах, відсутністю системного опису прийомів, що дозволяють точно без спотворення відтворити особливості іншомовного гумору при перекладі з однієї мови на іншу.

Об'єктом дослідження виступають види комічного в англomовному мультсеріалі «The Simpsons».

Предметом дослідження є засоби відтворення комічного при перекладі англomовного мультсеріалу «The Simpsons».

Мета роботи полягає у визначенні оптимальних способів передачі комічного аспекту, що сприяють цілісній і точній передачі змісту оригінального тексту на прикладі англomовного мультсеріалу «The Simpsons», що надають такий же вплив на глядача, що й оригінал.

Досягнення цієї мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

1. Уточнити поняття комічного, його види, їх основні характеристики.
2. Описати прийоми створення комічного аспекту на різних мовних рівнях.
3. Порівняти американський і український гумор, визначити схожість і відмінності.
4. Дослідити специфіку та стратегії передачі комічного при перекладі англомовних мультфільмів.
5. Проаналізувати способи і стратегії передачі комічного при перекладі в кіно тексті.
6. Дослідити особливості передачі комічного аспекту в кінотексті англомовного мультсеріалу «The Simpsons».

Матеріалами для практичного дослідження послужив популярний американський мультсеріал «The Simpsons» і його дубляж українською мовою.

Вибір цього мультсеріалу обумовлений його тематикою, що відображає сучасні тенденції в світі і комедійних серіалах, що викликає додаткові перекладацькі складності і становить інтерес з точки зору перекладознавчого аналізу.

Теоретичну основу кваліфікаційної роботи склали наукові праці в області комічного В.З. Санникова, В.Я. Проппа, Г. Кязімова, А.А. Сичова; в області кіноперекладу роботи Н.Д. Арутюнова, Л.С. Бархударова, Р.К. Миньяр-Белоручева, Л.Л. Нелюбина, Я.І. Рецкер, А.В. Федорова; робота Жуланова Є.В. склала основу дослідження в області прийомів передачі комічного.

У дослідженні застосовуються такі **методи**:

- теоретичні: аналіз, синтез лінгвістичної та перекладацької літератури, наукових матеріалів з проблеми дослідження, порівняння та систематизація;
- емпіричні: лінгвістичний опис - виділення конкретних мовних явищ і їх послідовний опис; порівняльний аналіз - порівняння оригінального тексту і перекладу, виявлення подібностей і відмінностей; контекстуальний аналіз -

визначення особливостей функціонування комічного в різних ситуаціях мовного спілкування.

Вибір даних методів, які доповнюють один одного, обумовлений комплексним підходом до вибраного матеріалу, який необхідний для виконання поставленої мети.

Практична значимість визначається можливістю використання матеріалу дослідження і його висновків для підготовки до занять з практичного перекладу, аудіоперекладу; розширення індивідуального досвіду перекладу сучасних кіносеріалів і мультфільмів.

Структура і обсяг роботи включають вступ, три розділи, висновки до кожного розділу, загальний висновок, список джерел та літератури.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЗАСОБІВ ВІДТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО

1.1. Характеристика комічного, основні види та функціональні різновиди

З давніх-давен комічне було об'єктом досліджень філософів і риторів, але і сьогодні питання про природу сміху залишається відкритим. Починаючи від часів Аристотеля, існує величезна кількість наукових робіт, присвячених даному питанню, його сутності і джерелам виникнення. Найбільше заперечується значення, так як дана категорія універсальна: все на світі можна розглядати як «серйозне» і «комічне». З цього можна зробити висновок, що серйозність і сміх взаємопов'язані, вони доповнюють один одного, представляючи собою повноцінне знання про світ.

У вивченні проблеми сміху, що є найбільш поширеним і зрозумілим людським феноменом, були зацікавлені Демокрит, Аристофан, Платон, Аристотель і інші античні філософи. На думку Демокрита, який прославився як «філософ сміху», сміх є єдиним світоглядом, символом зневаги до матеріальних благ, почестей, популярності. Безцільність дій більшості людей приховує підставу для сміху.

Античний філософ акцентує увагу, на тому, що сміх недоречний в разі, коли його об'єктом є горе, біди і страждання людей [38]. Найбільш близькими Демокриту є ідеї Аристофана, який був відомим комедіографом давнини і своєю головною метою ставив завдання розсмішити глядачів. У наш час продовжувачами його справи виступають коміки. Найчастіше у своїх творах античний філософ торкався таких тем, як правда і справедливість. Він висміював хабарників, політиків, їх «порожні» обіцянки і лестощі.

До об'єкту сміху Аристофан висував наступні вимоги:

- конкретне вираження соціального зла, а не абстрактний моральний порок;

- відмова від сміху над слабкими (висміювати тільки тих, хто утримує провідні позиції в громадській думці - представників політичної влади і влади духовної) [39, с. 30].

У розумінні Аристотеля сміх є якоюсь помилкою і неподобством, але безболісним і нікому не приносить страждання. Він відмежовує його від глузування, відносячи сміх до позитивного явища, службовцю для розваги і відпочинку, а друге вважає вульгарним, що містить елемент зла.

Найбільш важливою характеристикою комічного є його суперечлива природа. Так, І.Воробйов визначав комічне як «смішне», що представляє собою «неправдиве і суперечливе явище таке як примха, норовливість, каприз окремої людини ,порівнюючи з могутньою пристрастю або ж з уявним основоположенням».

Згідно з вченням І.Воробйова, «Комічне має естетичну природу і соціальний характер, а смішне - це явище психофізіологічного порядку »[5, с. 272].

Актор театру і кіно, відеоблогер А. Лапенко вважає: «Гумор - це парадокс. На якомусь порожньому місці може виникнути щось дуже смішне. На дитячому, наївному і при цьому не простому, в плані глибини, гуморі. Начебто виглядає як марення, але людям все одно смішно». Такої ж думки дотримується комік І. Соболев:« Гумор - це здивування. Якщо ти не дивуєш, то в цьому немає сенсу. Ми шукаємо логічне в парадоксальному. Парадокс, логіка і здивування - ось що повинно бути в гуморі»[40].

Область смішного є набагато ширшою, ніж область комічного, на сприйняття якого впливають вік, стать, культура, національність і т.д. Наприклад, людині з іншої країни може бути складно сприйняти жарт через мовні відмінності і нерозуміння, або ж нестачу екстралінгвістичних знань про дану країну.

Форми комічного надзвичайно різноманітні. Формування цілісної та гармонійної класифікації його відтінків - нелегке завдання, тому що кордони між ними ледь помітні.

У науковій літературі представлено мало порівняльних досліджень видів комічного. Зазвичай зіставляються гумор та іронія, гумор і сатира, іронія і сатира. Інші види комічного, такі як, наприклад, сарказм практично не порівнюються.

Виділяють 4 основні форми комічного, а саме:

- гумор,
- іронію,
- сатиру,
- сарказм [40].

Сатира – це викриття всього, що не відповідає суспільно-політичним, естетичним і моральним ідеалам, гнівне осміювання всього, що стоїть на шляху до їх повного здійснення. Сатира в корені заперечує висміювання явищ і протиставляє йому ідеал. Так, твір «Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена направлено на викриття переконань жителів довоєнних регіонів у південній частині Північної Америки, що суперечили моральним цінностям самого письменника.

Гумор, пояснюючи сутність того, що відбувається, головним своїм прагненням бачить його вдосконалення і очищення від недоліків, допомагаючи повністю розкриватися всьому суспільно цінному. Він являє собою доброзичливий сміх, хоч і не завжди безобразливий.

У порівнянні з сатирою гумор націлений не так на знищення того, що відбувається, а на його вдосконалення. Він передбачає можливість помітити невідповідність в житті і вміння його оцінити, здатність вловити і оцінити комічне. Іншими словами, гумор можна трактувати як особливого роду світовідчуття [41, с.56].

В.О. Самохіна у своїй роботі пише, що гумор, на його думку, особливий вид комічного, що поєднує в собі і глузування, і співчуття (тобто нарівні зі створенням комічного відчувається внутрішній зв'язок суб'єкта і об'єкта сміху).

Гумористичний погляд на речі в повсякденному житті дозволяє впоратися з багатьма труднощами, інакше людина впадає в песимізм і нескінченну нудьгу. З таким людьми вкрай важко співіснувати в суспільстві. Саме почуття гумору робить нас людьми. Тваринам навколишній світ здається мало смішним. Наприклад, людина сміється над певною позою свого домашнього вихованця, але робить вона це тому, що вона нагадує якесь вираження, властиве їй самій або комусь із знайомих. Або, наприклад, виходить нова колекція одягу, і деякі моделі так чи інакше викликають сміх у глядачів. Вони сміються над дорогою тканиною або майстерним пошиттям, а формою, яку їй надали люди, тобто людським капризом, втіленим в ній [27].

Висловлення набуває комічного забарвлення в тому випадку, якщо воно не викликає інших сильніших емоцій: жалість, співчуття, гнів, обурення та ін. Таким чином, очевидно, що вивчення гумору лежить в області психологічного. Що ж стосується його виникнення, то він відноситься до області вивчення лінгвістики, логіки, оскільки в основі гумористичного лежать «алогічні» моменти, які дають про себе знати в порушенні законів формальної логіки, відповідно до якої будуються всі правильні висловлювання.

Іронія займає проміжне положення між гумором і сатирою. Вона володіє більшою агресивністю, ніж гумор, але в ній менше активності і соціальної забарвленості, ніж в сатирі. Більш інтелектуальна, ніж остання, вона менш схильна до рефлексії і емоційно більш примітивна, ніж гумор. Розуміння іронії як перехідної форми між гумором і сатирою притаманне і іншим дослідникам [44].

На думку В.А.Скіданової, вона не лежить поза областю гумору і сатири, іронія може однаково служити як першій формі, так і другій. Згідно із словником: «Іронія - 1) це висміювання, що в певній мірі перетворюється в форму згоди, схвалення. 2) це стилістична фігура, яка полягає у вираженні

глузування або лукавства шляхом використання іносказання, коли слово або вислів набуває в контексті мови сенс, який протилежний буквальному значенню або заперечує його. 3) це вид комічного, , що полягає в приховуванні смішного під маскою серйозного і містить в собі елементи скептицизму» [28, с.71].

Складність цієї форми - в її прихованому, закодованому вигляді. Завдяки їй людина може приховати своє засудження або власну неприязнь під маскою схвалення, посмішки. Іронія має на увазі «викручування навиворіт» сформованого ладу оцінок, уявлень, думок. Вона росте на піку зіткнення двох думок одночасно, з нього витягує сенс. Це своєрідна позиція людини, що усвідомлює умовність істини, яка претендує бути абсолютною. Будь-яка невиправдана критика по суті своїй комічна. Об'єкт іронії - авторитет, що втратив своє право бути авторитетом. Такими можуть бути окрема людина, політична спрямованість, наукова теорія, віяння в мистецтві.

Відповідно до словника іноземних слів, що увійшли до складу української мови А.Н. Чудінова: «Сарказм - гостра, уїдлива насмішка, їдкий, образливий жарт». Мета того, хто говорить, полягає в тому, щоб навмисне образити адресата. Так, гумор може бути легкий і добрий, з одного боку, і злим з іншого, якщо стосується неприємної сторони життя (паніка, відчай, і т.д.). Об'єктом саркастичного висміювання є соціальні пороки, явища, особливо небезпечні з суспільних наслідків. Сарказм можна відрізнити від інших видів комічного за дуже високим ступенем злободенності і критичності. Він використовує інтонацію як натяк, сигнал, перифраз, інверсію і інші лінгвістичні засоби створення комічного ефекту, наприклад: «Якщо хворий дуже хоче жити, лікарі безсилі» [26].

Подібна класифікація була проведена на основі загальних критеріїв, виявлених в ході вивчення наукової літератури та власних спостережень, а саме до уваги бралися:

- співвідношення комічного об'єкта з ідеалом, тобто в якій мірі співвідноситься висміюваний предмет / людина або явище в сьогоденні з

вищою метою діяльності, з досконалістю чого-небудь. Об'єктом висміювання гумору є сторони, відповідні ідеалу, в той час як інші форми, такі як іронія, сатира і сарказм протиставляють об'єкт висміювання естетичного ідеалу;

- ступінь критичності по відношенню до предметів і явищ сьогодення, їх розгляд з наміром винести комічну оцінку, виявити і висміяти недоліки;

- ступінь емоційної насиченості і характер висловлюваних емоцій, тобто це обсяг емоцій, що викликається у реципієнта за допомогою тієї чи іншої форми комічного, а також їх природа (негативна або позитивна).

О.Г.Підгрушна розрізняє кілька основних функцій гумору [24,с.91]:

- естетична: людина жартує, сміється, відпочиває душою;

- соціалізована: людина відчуває і висловлює смішне, яке визначається особливостями її національного характеру і культурними традиціями її країни;

- комунікативна: не можна прямо вказувати людині на її помилки, але можна зробити це в манері безпосередньо за допомогою жарту чи гумору; пов'язана з нормалізацією міжособистісного спілкування, послаблює негативні емоції;

- катарсична: здатність сміятися над самим собою, власним горем, що дозволяє швидше подолати труднощі;

- саморегуляції: здатність дивитися на проблему під різними кутами, тим самим послаблюється почуття заклопотаності, безсилля;

- евристична: розкриває несумісність між формою і змістом, теорією і практикою, виникають парадокси;

- творча: розвиток здібностей і навичок творчої роботи, вміння поєднати факти і аспекти, які не мають нічого спільного.

Єдині закономірності гумористичного портрету світу демонструють себе по-різному, в тому, як і над чим жартують в різних країнах, і ця сукупність проявляється в конкретних формах, які формуються особливостями національного характеру, культурних традицій, соціального устрою.

Національний гумор має чіткий набір особливостей, які відрізняють його від інших, в тому числі американський і український. Кожен з них має свої особливості і сприймаються як національна риса характеру.

Таким чином, можна зробити висновок, що перераховані вище категорії комічного тісно пов'язані між собою, так як знаходять своє вираження в мові і через мову, їх втілення можливе лише в людському суспільстві.

Під комічним в даній роботі буде розумітися філософська категорія, що позначає культурно оформлене, соціально і естетично значуще смішне.

У зв'язку з багатоаспектністю комічного в практичній частині магістерської роботи будуть описані види, виявлені в ході аналізу ілюстративного матеріалу комедійного мультсеріалу «The Simpsons» .

1.2. Основні прийоми створення комічного в англійській мові

В англійській мові останнім часом з'явилося кілька видів комічного:

- *ethnic slurs* - етнічні жарти, які обіграють особливості національних характеристик в гіперболічній формі;

- *dry humour* - іронічні жарти, де за серйозністю ховається насмішка;

- *shaggy-dog stories* - жарти, в основу яких покладені нецікаві і довгі розповіді про події, що видаються цікавими і смішними тільки тому, хто їх розповідає; мають несподівану, часто безглузду або абсурдну кінцівку;

- *banana-skin humour* - примітивні жарти;

- *elephant jokes* - дурні або плоскі жарти (слонофантазії) [46, с.19].

Американський гумор відрізняється крайньою різноманітністю, обумовленою тим, що на території США живуть люди різної національності. Він відрізняється різкістю, нахабством, добротою і витонченістю. Особливою популярністю користуються анекдоти про політику, адвокатів і жителів сусідніх штатів. Слід зазначити, що анекдоти з етнічними, релігійними, статевими підтекстами, а також ті, що мають відношення до терактів і воєн, вважаються аморальними і можуть викликати громадський осуд.

Відомий комік О.Г.Підгрушна вважає: «Є відчуття, що якщо не брати до уваги жарти, засновані на якійсь сьогочасній ситуації в країні, за фактом всі люди однакові, у всіх одні і ті ж проблеми: любов, дружина розлучається і хоче відсудити половину, якісь переживання, релігія, смерть, проблеми взаємин чоловіка і жінки. Їх же не так багато, і вони всі універсальні. Тому люди з різних континентів спілкуються однаково. Дуже складно говорити, що є якийсь універсальний почерк, властивий конкретній країні [24].

Америка обігнала нас в стендап. Природно, у нас в цей час росла пречудова цікава своя культура. Стендапу там 60 років, тому що вони трохи раніше прийшли до концепції свободи слова. Гумор в Штатах відразу почав бути вульгарним, десь грубим і вільним. Тому зараз стендап Річарда Прайора

виглядає так, ніби це зробив хтось зараз. Тут немає гонки, є виключно різниця форматів. І тоді б, я впевнений, наші люди із задоволенням посміялися над цією комедією»[47].

Журналіст А.В. Сафір вважає, що гумор американців дуже багатогранний, відповідно до пуританської спадщини - трохи холодний, згідно менталітету - практичний і, в наслідок традицій – досить саркастичний [49]. Але при цьому він набуває інших відтінків, стає відчайдушним, гучним і добродушним. А.В. Сафір виділяє шість відмінних рис:

а) відсутність прихованого сенсу, іронічна прямота;

б) повна «доказаність»: кожен жарт повинен бути детально роз'ясненим. Будь-яка недомовка або неконкретність - недоступні. Виключення можливе тільки в тих випадках, коли мова йде про загальноприйняті істини або всім відомі події, тенденції, властивості і предмети;

в) висміювані дурниці, близькості, людські прихильності до нищих вчинків:

англ.: *If you're here to hurt Robby, then you're here to hurt me. And if you hurt me, then I'm gonna hurt Robby. Wait a minute. No.* [20,с.45] - укр.: Якщо ти хочеш ранили Роббі, то цим ти раниш мене. А якщо ти раниш мене, тоді я раню Роббі. Стривай хвилинку [49].

г) ситуації неймовірною нісенітничі, гротеску, абсурду при повній очевидності події;

англ.: *Sometimes the best part of my job is that my chair swivels* [20,с.46]-
укр.: Іноді найкраще в моїй роботі те, що у мене крутиться стілець [49].

д) використання немислимих порівнянь, перебільшень, гри слів;

англ.: - *What is your favorite music group?*

- *I love U2!*

- *I love you too, but what is your favorite music group?* [20,с.62]

укр.: - Яка у тебе улюблена група?

- «Я тебе теж люблю»

- Я тебе теж люблю, а група то яка?

е) винахідливість.

Причиною, через яку американський гумор не зрозумілий жителям інших країн, є нерозуміння способу життя, що переважає в Америці, національного характеру американців і т.д.

Український гумор також не завжди зрозумілий жителям інших країн. Його вважають різким, зайво грубим і навіть непристойним. Він - непостійний, набуває глибоких смислів і нових форм, зображує і відображає широкі явища, наприклад, зниження рівня життя, високий рівень розлучень і злочинності, алкоголізм, корупцію і т.д.

Природа вітчизняного гумору вважається доброю. Він нікого не принижує, навпаки є повчальним, просвітлює. Для нього характерна природність, простота, яку людина сприймає як щось загально визнане, але в той же час безглузде.

Основним завданням українського гумору є висвітлення та відображення загально визнаних помилок або вад, їх усвідомлення і вміння подати у високому літературному гумористичному плані. Він дуже повно і точно показує як еволюцію особистості, так і її деградацію.

Однією зі складових українського гумору є такий вид жарту, як сарказм. Відповідно до словника іноземних слів, що увійшли до складу української мови А.Н. Чудінова: «Сарказм - гостра, уїдлива насмішка, образливий жарт» [42].

Однак, любителі сарказму використовують даний вид жарту виключно на друзях, близьких і рідних.

1. Продовжуйте говорити. Я завжди позіхаю, коли мені цікаво.
2. Пам'ятаєте, коли я поцікавився вашою думкою? Я теж ні.
3. Якщо вас звать не Google, то перестаньте вдавати, що все знаєте.

Варто відзначити, що сарказм не завжди є грубим гумором. Найчастіше він використовується переважно з метою уїжливо пожартувати, але не образити.

В цілому, гумор є невід'ємною частиною в житті кожної людини. Нерідко людям допомагають гумористичні шоу, відео, фотографії при депресивному стані, незалежно від національності та культури.

Виходячи з дослідження, можна зробити висновок, що американський гумор відрізняється від українського гумору, в основному, багатогранністю. Схожою рисою американського і українського гумору є те, що представники даних культур вважають грубі жарти, що стосуються членів сім'ї - недоречними.

Слід зазначити, що американці не вважають доречними жарти, що стосуються расової, сексуальної приналежності, а також приналежності до різних громадських рухів, таких як фемінізм, «тріумф політики білої ідентичності», «Black Lives Matter» та ін. Більше того, в США вважаються недоречними жарти, що стосуються людей з надлишком ваги або іншого зовнішнього вигляду.

Висновки до 1 розділу

На підставі розглянутого теоретичного матеріалу, були зроблені висновки: в основі комічного завжди лежить якесь протиріччя. Комічне, гумор цікавили людей протягом століть, починаючи з античності від Демокріта, Арістофана, Аристотеля, закінчуючи сучасними коміками, такими як: І. Соболев, Д. Поперечний, Н. Сабуров та інші.

Кожна нація має свою культурну спадщину, у відповідності з якою вона будує свої жарти, і на якій ґрунтується їх специфічний гумор, в даному випадку, мова йшла про особливості американського гумору.

Встановлено, що комічний ефект відіграє важливу роль і в культурі, кінематографі. Існує різноманітне змішання прийомів і засобів комічного на різних рівнях мови: фонетичні, лексичні, граматичні (морфологічні та синтаксичні).

Прийоми комічного можуть створюватися по-різному і створюватися за допомогою певних мовних засобів. Важливою умовою набуття лексичними одиницями комічного забарвлення є комічний поєднання слів у словосполученнях та реченнях.

Існують відмінності між американським і українським гумором, зважаючи на відмінність культури, історії та мови. Американський гумор відрізняється багатогранністю, український - природністю, простотою, безглуздістю.

В ході роботи вдалося розглянути в загальному деякі із засобів створення комічного на різних мовних рівнях, а саме: на рівні фонетики, лексики, граматики (морфології і синтаксису).

У практичній частині будуть розглянуті мовні особливості передачі прийомів комічного ефекту при перекладі мультсеріалу «The Simpsons».

РОЗДІЛ II

СПЕЦИФІКА І СТРАТЕГІЇ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ МУЛЬТФІЛЬМІВ

2.1. Специфіка передачі комічного при перекладі англomовних мультфільмів

Дитячі мультиплікаційні фільми, як і дитяча література, є важливим засобом розвитку, виховання молодого покоління, оскільки сприяють формуванню мовлення дитини, допомагають опанувати рідну мову. Твори мистецтва дитячої літератури (і мультиплікаційні фільми зокрема) знайомлять дитину з навколишнім світом і постійно вчать правильно викладати свої думки, тому мова дитячої літератури (основа мультиплікаційного жанру) повинна бути нескладною, зрозумілою. Також така мова повинна володіти особливою виразністю, образністю і естетичністю.

Особливістю мультиплікації, яка відрізняє її від літературного твору є наявність візуального ряду, за допомогою якого мультиплікатор заповнює деякі лакуни в дитячому сприйнятті, оскільки полісеміотичність анімаційного жанру цілком виправдана специфікою дитячого сприйняття і когнітивно-мовного розвитку дитини, описаного в багатьох психологічних і психолінгвістичних дослідженнях [2].

Для дитини дошкільного віку характерні невербальні засоби спілкування, відіграючи «не меншу, а іноді і більш важливу роль для задоволення потреби дитини в спілкуванні» в порівнянні зі словом [6, с. 73].

У мультиплікаційному кіно відеоряду акцентуація є детермінованою. Спостерігається домінування наочно-образного мислення у цільовій аудиторії серед споживачів анімаційної продукції: «спочатку наочні образи є знаковим носієм мислення» до формування його вербально-логічних форм [7, с. 97].

Вербально-логічні форми не позбавлені образно-виразного компонента, слідуючи сучасному розумінню теорії концептів: формування і функціонування концептів в індивідуальній свідомості передбачає «прив'язку» до образного контексту, наявність конкретно асоціативних і емоційно-оцінних ознак.

Відомо, що когнітивні особливості дитячої аудиторії, для якої і створюється анімаційне кіно, визначають як вельми експліцитний відеоряд мультиплікаційного фільму, так і мовні особливості кінотексту.

Особливістю мовних ознак мультиплікаційного сценарію є такі: лексичний рівень мультфільмів характеризується використанням зрозумілої і простої лексики, відсутністю незрозумілих термінів, професіоналізмів, застарілих слів, обгрунтованим використанням неологізмів.

Особливостями граматико-синтаксичного рівня є такі: вживання простих граматичних форм, зменшувально-пестливих суфіксів, нескладних синтаксичних конструкцій і речень.

Фонетичний рівень характеризується особливостями вимови, які вживаються автором для створення гумористичного ефекту.

Жанрово-стилістичними особливостями мультиплікаційного кіносценарію як виду дитячої художньої літератури є такі: зв'язок з національною культурою, відсутність великої кількості стилістичних засобів образно-художньої виразності, широке використання епітетів, порівнянь і уособлень, часте використання повторів, фразеологічних зворотів і прислів'їв, наявність пісень [10].

При перекладі дитячої літератури традиційно застосовуються наступні лексико-семантичні адаптації, використання яких дослідимо на прикладі мультфільму «Гріффіни» [43] :

а) спрощення, яке полягає в симпліфікації структури тексту, з тією метою, щоб він став зрозумілий реципієнту-дитині при збереженні смислового змісту;

б) опущення і додавання деяких елементів тексту ;

Наприклад, «Гріффіни» Пітер Подначіл Ісуса брати участь в телешоу.

Англ.: *Wow, Jesus, can you believe you gonna get to meet Jay Leno.* [37,с.4]

Укр.: Уау, Ісус. Тобі віриться, що ти зустрінеш самого Джея Лено?

в) локалізація, що полягає в адаптації тексту оригіналу, враховуючи мову та культуру споживача перекладу;

Англ.: *The glasses are me, uncompromising and unconceited. Well, not anymore.* [39,с.16]

Укр.: Окуляри-це я, це мій бренд, без компромісу і зради. Це вже не так.

г) модернізація, що полягає в прагненні наблизити час, змінити контекст, щоб відповідав текст дійсності;

Англ.: *You seem like a nice guy.*

Укр.: Ти виглядаєш хорошим хлопцем.

д) скорочення (при адаптації дорослої літератури для дитячої аудиторії)

Англ.: *When it was over, the front of the mall was covered in red, bodies, shopping bags.*

Укр.: Коли все закінчилося, всюди була кров, тіла, пакети з-під покупок.

е) спотворення в перекладі - зміни деталей викладу, які не впливають на зміст тексту;

Наприклад, у «Гріффіни» Пітер цілими днями крутить улюблену платівку «Surfing Bird»

Англ.: *Meg, everybody knows that the bird is the word!* [38,с.5]

Укр.: Мег, всі на світі знають про птахів-синиць!

ж) металінгвістичні методи, що являють собою пояснення у тексті, короткі коментарі або додаткову інформацію про іноземні терміни або слова, примітки, пояснення культурних традицій і звичаїв.

Англ.: *Oh, all right. So there I was. They just beaten me senseless. Stuck thorns in my head. Nailed me to the piece of wood. Shoved the spunch full of vinegar in my mouth and killed me. Then they put me into a hole with a rock in front of it for two whole days. And come Sunday BAM! I rise from the dead.* [20,с.19]

Укр.: А, добре, добре. Коротше, стою я там, а мене побили, одягли вінок на голову, прибили до милиці, вставили губку з оцтом мені в глотку і вбили

мене. Потім кинули в печеру і закрили її каменем на два дні. А в неділю БАХ!
Я воскрес із мертвих.

Перекладаючи мультфільми, необхідно враховувати особливості мови перекладу, психолінгвістичні особливості цільової аудиторії, оскільки вони володіють високим розвивальним потенціалом. Дитині при цьому потрібна певна концентрація уваги, розуміння структури наративу.

Передача комічного ефекту - важке завдання, що вимагає обліку безлічі чинників. У кожній мові є свої лінгвістичні засоби для створення комічного ефекту, і вкрай мало ймовірно, що при перекладі будуть використані ті ж засоби. Саме тому знайти повний еквівалент гри слів або римованих жартів на іншій мові практично неможливо. Ефективність передачі комічного ефекту залежить від ступеня збігу енциклопедичних знань у адресанта і реципієнта. Комічні контексти, які потребують значної обізнаності про культуру іноземних мов, найчастіше будуть «культурно неперекладними».

Інший відомий дослідник перекладу гумору М.А.Кулинич виділяє цілий ряд різних факторів, що впливають на переклад комічного ефекту:

1. Фонові і культурні знання реципієнта .
2. Система цінностей реципієнта: моральні, соціальні, культурні.
3. Компетенції перекладача, його вміння визначити жанр гумору.
4. Особливості гумору в культурі (ситуації використання (неприпустимість) гумору в різних культурах різні).
5. Наявність в культурі традиційного пласта гумору, який би створював міжтекстуальні відносини з перекладними комічними контекстами.
6. Роль гумору в тексті (за пріоритетом) [13].
 - високий (кінокомедія, анекдот, гострота);
 - середній (романтичні або пригодницькі фільми, телевікторини);
 - неявний (спосіб педагогічного впливу, гумор в трагедіях В. Шекспіра);
 - жанри, в яких рекомендується уникати комічного ефекту (драми, трагедії, трилери, фільми жахів та ін.);

7. Характеристика гумористичного впливу (гумор колючий, легкий, похмурий, нешкідливий, в виховних цілях);

8. Зовнішні фактори (вимоги замовника, величина оплати праці, тимчасові рамки).

До цих факторів додаються і труднощі, що виникають при аудіовізуальному перекладі:

1. Комплексний характер аудіовізуального тексту (комічний ефект може створюватися аудіо- і відеорядом в сукупності).

2. Необхідність синхронізації перекладу з іншими елементами фільму (текст перекладу не повинен суперечити тому, що відбувається на екрані).

3. Вплив техніки перекладу твору на роботу перекладача.

В аудіовізуальному перекладі зображення і текст нероздільні, що обмежує перекладача у виборі перекладацького рішення [13].

Є.В.Жуланова зазначає, що аудіовізуальне оточення має на увазі нерозривність візуального і контекстуального компонента. Більшість жартів в комедійних серіалах ситуаційні, тобто засновані на протиставленні поведінки героїв в різних (часто абсурдних) ситуаціях і типовій поведінці людей, що створює у глядача когнітивний дисонанс і веде до відповідної реакції (посмішка, сміх). Якщо герої на екрані розмовляють з одним персонажем, і ми бачимо його, то в перекладі він ніяк не може стати іншим, яку б стратегію і теорію перекладу перекладач не вибрав. Крім того, кожен вид перекладу (дубляж, закадрова озвучка, субтитри) висуває свої вимоги до тексту. Дубляж найбільшою мірою обмежує перекладача, тоді як закадровий переклад дає найбільшу свободу. При цьому субтитри накладають обмеження на довжину тексту, зважаючи на особливості його відображення на екрані [10].

Таким чином, при перекладі гумористичних творів фахівець повинен враховувати цілий ряд факторів: від вимог замовника до культури гумору. Крім того, перекладач залежить від того, що відбувається на екрані і повинен підпорядковувати йому свій переклад. Всі ці особливості в значній мірі ускладнюють процес перекладу.

2.2 Стратегії передачі комічного при перекладі англомовних мультфільмів

В даний час перекладацькі стратегії комічного не можна виділити на підставі єдиного критерію, через що вибудувати їх внутрішньо несуперечливу класифікацію не представляється можливо і чи взагалі доцільно. При цьому сам інструмент аналізу «перекладацька стратегія комічного» має важливе значення, так як переклад як діяльність не може здійснюватися без певного плану, навіть якщо сам перекладач його не усвідомлює.

Згідно із запропонованим Я.Л. Ковалевською терміном, перекладацькі стратегії комічного - це «потенційно усвідомлені плани перекладача, спрямовані на вирішення конкретної перекладацької проблеми в рамках конкретної перекладацької задачі»[15].

Подібним чином це явище розуміє і Є.В.Жуланова: «Стратегія в перекладі - метод виконання перекладацької задачі, що полягає в адекватній передачі з іноземних мов на українську комунікативної інтенції відправника з урахуванням культурологічних і особистісних особливостей оратора, базового рівня, мовної надкатегорії і підкатегорії» [10].

При цьому для Г.Д.Воскобойника стратегія - це в деякому роді програма перекладацьких дій. На його думку, головну роль при виборі стратегії відіграють такі чинники: жанр перекладного тексту, мета перекладу і загальноприйнята соціальна норма перекладу, характерна для певної епохи [6].

Поняття «перекладацькі дії комічного» і «перекладацька стратегія комічного» чітко диференційовані. Перекладацькі дії комічного - вся сукупність можливих дій по здійсненню перекладу, а перекладацька стратегія комічного - усвідомлено обраний перекладачем алгоритм даних дій при перекладі одного конкретного тексту (або групи текстів) [6].

Вичерпно і адекватно передати всі аспекти оригіналу не завжди можливо, що призводить до втрат в перекладі. Саме тому перекладачеві необхідно

заздалегідь визначити список пріоритетів, певну ієрархію цінностей, що дозволяє виділити найбільш значущі риси оригінального тексту. Далі, відповідно до обраної загальної стратегії перекладу, визначаються конкретні способи реалізації комунікативної інтенції.

Розглянемо деякі стратегії перекладу гумору. Відомий теоретик в області перекладу гумору Делія Чіарі пропонує стратегію перекладу вербального гумору.

1. Заміна жарту іноземною мовою жартом українською;
2. Заміна комічного іноземною мовою ідіоматичним виразом українською;
3. Заміна комічного іноземною мовою комічним українською в іншій частині тексту [43].

Інший дослідник перекладу комічного Дірк Делабастіта виділяє вже п'ять категорій перекладацьких дій:

- 1) Заміна;

Комічний компонент іноземною мовою замінюється таким компонентом українською, який має ту чи іншу ступінь еквівалентності.

- 2) Повторення;

Комічний компонент іноземною мовою не замінюється аналогічним, а прямо переноситься українською. При цьому передаються ті чи інші формальні особливості комічного компонента.

- 3) Опущення;

Комічний елемент не відтворюється українською, навіть з низькою еквівалентністю.

- 4) Додавання;

Лінгвістичні, культурні та інші компоненти комічного, які не мають відповідності в українській мові, відтворюються шляхом додавання необхідної інформації.

- 5) Компенсація;

Комічний ефект передається в іншому місці тексту [43].

Наведемо також стратегії, запропоновані М.М.Юрковською. Хоча вони використовуються, в першу чергу, для перекладу реалій, їх можна адаптувати для перекладу гумору, адже він часто є культуртно обумовленим феноменом.

1. Офіційний еквівалент - вибирається єдина відповідність комічного в мові іноземних мов;
2. Запозичення відтворюється українською мовою без перекладу;
3. Уточнення - в українській мові в комічному з'являються конкретні деталі;
4. Дослівний переклад - комічне перекладається українською дослівно;
5. Генералізація - передається загальна інформація про комічне;
6. Заміна - культурна заміна (адаптація) - жарт відтворюється заново українською мовою з урахуванням доместикації.
7. Перифраз - суть комічного передається відмінними способами.
8. Опущення - комічне не перекладається;
9. Компенсація - неможливість передати жарти в одному місці компенсується жартом в іншому [34].

Хоча всі наведені стратегії відрізняються, в них можна виділити загальні тенденції. При перекладі гумору, таким чином, перекладач може керуватися наступними рекомендаціями.

Знайти еквівалент комічної одиниці практично неможливо. У кращому випадку можна підібрати такий жарт, яка буде надавати схожий вплив на реципієнта, маючи при цьому деяку ступінь еквівалентності. Головне, щоб вона не суперечила тому, що відбувається на екрані.

При неможливості знайти адекватну заміну, перекладач може або передати загальний задум, суть комічного іншими способами на шкоду прагматичному впливу (описовим перекладом, конкретизацією), або зберегти частину експресивного впливу за допомогою використання ідіоматичного вираження або іншого експресивного засобу. Якщо ні одним із зазначених способів не вдається передати комічний ефект, слід компенсувати опущення іншим жартом в іншому місці.

Отже, ми визначили, що стратегія перекладу є глобальним, загальним планом дій, спрямованих на вирішення перекладацької мети, а прийом перекладу - конкретною операцією, спрямованою на вирішення певних перекладацьких труднощів.

Очевидно, що переклад комічного в кінотексті вимагає особливої стратегії. Лінгвісти С. Влахов і С. Флорін стверджують, що при перекладі прийомів комічного (зокрема, каламбурів) найчастіше потрібно зберегти не тільки зміст, а й форму. Крім того, форма (план вираження) часто буває важливіша плану змісту.

Важливість форми визначається необхідністю зберегти комічний ефект, який несе в собі саме форма оригіналу. Однак повної передачі як форми, так і змісту можна домогтися вкрай рідко. Лінгвіст С.Є.Максімов пояснює даний факт розбіжністю граматичних структур і лексичного складу мов, а також відмінністю між культурами [20].

Тому І. К. Федорова відзначає, що в таких випадках перекладач змушений чимось жертвувати і вибирати одну з двох стратегій перекладу комічних прийомів, а саме:

- 1) передати зміст, відмовившись від форми;
- 2) зберегти форму і комічний ефект шляхом заміни способу дії і певне відходження від первинного значення, абстрагувавшись від змісту [32].

Що стосується прийомів перекладу, їх вибір може бути обумовлений безпосередньо засобами створення комічного ефекту і їх елементами.

Як стверджує С.Є.Максімов, при перекладі такого засобу, як алюзія, перекладачеві необхідно перш за все розпізнати її, а потім зуміти підібрати образ, який міг би викликати у реципієнта схожу асоціацію [20]. Наведене положення дозволяє зробити висновок про те, що в такому випадку краще за все буде використовувати прийом компенсації або описового перекладу. С.Є.Максімов відзначає, що імена, топоніми і реалії також вимагають від перекладача особливої уваги при перекладі, оскільки найчастіше вони відіграють важливу роль в правильному сприйнятті твору, а в нашому випадку

– сюжету мультфільму. Тому такі прийоми перекладу як транслітерація, транскрипція і описовий переклад можуть використовуватися не завжди [20].

Каламбур є одним з найбільш поширених засобів створення комічного, що пояснює наявність особливих класифікацій прийомів перекладу для цього засобу.

Наприклад, М.С. Чиж і І.І. Данилова в своїй статті «Особливості перекладу каламбуру» пропонують три основних універсальних прийоми перекладу каламбурів:

1) опущення (в даному випадку - повне елімінування мовної гри);

Англ.: *You knew that I changed my will and left everything to the record.*

[38,с.11]

Укр.: Ви знали, що я заповідаю все майно платівці.

2) компенсація;

Англ.: *Neigh way, Jose.* [20,с.17]

Укр.: Зачаро-о-ований.

3) калькування

Англ.: *All right, that's it! We gotta do something about this. We have got to get that record and destroy it. Just like that fat person surgery destroyed Star Jones's arms.* [37,с.27]

Укр.: Ну все, вистачить! Ми має щось зробити. Потрібно дістати цю платівку і знищити. Як хірургія для товстих знищила руки Стар Джонс [35].

Н.В. Грошев в статті «Проблема перекладу каламбуру в кіно» також включає в цей список перекладацький коментар, або описовий переклад [36].

2.3. Аналіз способів і стратегій передачі комічного при перекладі в кінотексті

Необхідно відзначити, що перекладацька стратегія і перекладацькі прийоми важливі при передачі комічного в кінотексті.

У більшості випадків, при виборі стратегії перекладу комічного, перекладачеві доводиться вибирати між передачею форми, або передачею змісту. Цей аспект відіграє важливу роль, зокрема, при передачі способу створення комічного під назвою «гра слів».

За словами К.С.Глінки, перекладач, працюючи над перекладом гри слів, стикається з тим фактом, що передача форми, так званого плану вираження, виявляється важливішою, ніж передача змісту [7, с. 360]. Однак, цей факт не можна вважати дивним, так як найчастіше комічний ефект з використанням гри слів обумовлюється безпосередньо формою комічної мови оригіналу.

Відповідно, при перекладі комічного вкрай рідко вдається передати як форму, так і зміст. С.В.Баранова, А.В.Трофименко відзначали, що подібні труднощі викликані тим, що граматичні структури і лексичний склад двох мов, що беруть участь в процесі перекладу, дуже різняться [1, с. 2]. Разом з тим, поясненням може служити і відмінність в культурах. Відповідно, процес перекладу комічного має на увазі навмисну відмову від однієї з двох його складових.

Таким чином, перекладач в процесі перекладу комічного має вибір з наступних стратегій перекладу:

1. Відмова від форми, в цілях передачі семантичного компонента вираження.
2. Відмова від змісту, з метою передачі форми і разом з тим комічного ефекту [1, с. 315].

У схожій манері, звертаючись до вибору перекладацьких прийомів при передачі комічного, слід зазначити, що кожен спосіб створення комічного ефекту вимагає застосування особливого перекладацького прийому.

В уточнення до вищесказаного, необхідно навести кілька прикладів. Звернемося до такого способу створення комічного ефекту, як алюзія [5, с. 62].

За словами І.В.Арнольда, перекладач, працюючи з передачею алюзії, повинен спочатку розпізнати її, а потім підібрати той образ на мові перекладу, який викличе у реципієнта ідентичну реакцію [2,с.32]. Таким чином, можна припустити, що з метою передачі алюзії варто використовувати описовий переклад або таку трансформацію, як компенсація.

Тим часом, М. Ю.Бродський акцентує увагу на тому факті, що часто при передачі комічного, велику роль відіграють реалії, наприклад, такі, як імена власні і географічні назви [3,с.34]. Внаслідок цього, в деяких випадках використовувати вищезгаданий описовий переклад неможливо.

Як другий приклад, слід звернутися до самого частотного способу створення комічного - до гри слів. За словами М. Ю. Бродського, переклад комічного, побудованого на вживанні гри слів може здійснюватися при використанні трьох основних прийомів:

1. Опущення.

Англ.: *And Meg itself was recently released from the sanitarium.* [39,с.45]

Укр.: І те, що Мег була недавно випущена з психлікарні

2. Компенсації.

Англ.: *You've murdered us, you soulless monsters.* [20,с.47]

Укр.: Вбивці, бездушні сволочі

3. Калькування

Англ.: *I do not know. Maybe I'll try coming back in another thousand years when I'm a little more mature.* [20,с.51]

Укр.: Ну не знаю. Спробую повернутися ще через тисячу років, коли я подорослішаю. [43, с.18].

Таким чином, було показано, що вибір стратегії перекладу або перекладацьких прийомів, безпосередньо в процесі перекладу при передачі комічного, має прямий вплив на підсумковий результат критерію адекватності перекладу, а також передачі комічного ефекту.

Висновки до 2 розділу

У рамках вирішення завдань цього розділу ми розмежували поняття «стратегія перекладу комічного» і «прийом перекладу комічного» і виявили сутність цих понять: стратегія перекладу комічного є більш глобальним планом вирішення перекладацької задачі, а під прийомами перекладу маються на увазі більш конкретні операції, спрямовані на подолання певних перекладацьких труднощів комічного, під якими маються на увазі перекладацькі трансформації.

Також були розглянуті основні стратегії перекладу комічного, а саме: передача змісту при одночасній відмові від форми; збереження форми і комічного ефекту за рахунок заміни способу і відхилення від точного значення (змісту).

У зв'язку зі специфікою передачі комічного в кінотексті були виявлено такі особливості: при перекладі алюзій перекладач повинен вміти розпізнати її і підібрати образ, який викликав би у реципієнта схожу асоціацію, що веде до висновку про те, що найбільш повна передача змісту алюзії можлива при використанні прийомів описового перекладу або компенсації; імена, топоніми і реалії вимагають особливої уваги при перекладі, оскільки містять в собі культурний компонент і впливають на правильне відтворення сюжету, тому такі прийоми перекладу як транслітерація, транскрипція і описовий переклад можуть використовуватися не завжди; основними прийомами перекладу каламбурів, згідно дослідження М.С.Чижа і І.І. Данилової, є опущення, калькування і компенсація; Н.В. Грошев також виділяє в якості одного з основних прийомів описовий переклад.

РОЗДІЛ III

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО АСПЕКТУ В АНГЛОМОВНОМУ МУЛЬТФІЛЬМІ «THE SIMPSONS»

3.1 Специфіка перекладу кінотексту з англійської мови на українську

Кіно - це мистецтво, яке з'явилося в кінці 19 століття, що поєднує в собі аудіо і візуальні елементи. Відмінною рисою аудіовізуального перекладу від всіх інших видів усного перекладу, є те, що він перш за все спирається на відеоряд і гру акторів.

Одним з найбільш поширених і знайомих жанрів кінематографу є кінокомедія, мультфільм - жанр, який володіє своєю специфічністю для кожної окремо взятої культури. Використання комічного найбільш широко застосовується в комедіях, мультфільмах, хоча поширене і в інших жанрах. Так, жарти і гру слів часто використовують в брутальних бойовиках і похмурих трилерах. Для створення комічного ефекту в кіно тексті мультфільму можуть бути використані такі прийоми, як семантичний скрипт, іншомовна лексика, а також різні види комічного: гумор, іронія, сарказм і інші [4, с.76].

Переклад являє собою складний психолінгвістичний процес, в ході якого в свідомості перекладача значення окремих елементів висловлювання в цілому через осягнення його загального сенсу перетворюються в нові значення, і, таким чином, текст оригіналу втілюється в тексті перекладу [8, с.240].

Головним завданням перекладача при роботі з мультфільмами і мультсеріалами є передача цілісності і точного змісту оригінального тексту за допомогою засобів іншої мови, за умови, що стилістичні та експресивні особливості вихідного тексту залишаться і будуть збережені. Під цілісністю розуміється єдність форми і змісту на новій мовній основі [5, с.3]. Переклад є

цілісним або адекватним тільки за умови, що він передає інформацію рівноцінними засобами.

Переклад мультсеріалів відноситься до аудіовізуального перекладу. За останні кілька десятиліть значимість кіноіндустрії в сучасному світі зросла, а разом з цим розвивався аудіовізуальний переклад. Дослідники прийшли до висновку, що він займає окрему нішу в рамках науки про переклад через те, що дуже трудомісткий і перекладачеві доводиться виходити за рамки своєї звичайної роботи, йти в розріз зі звичним досвідом семантичного перекодування смислів, обмеженого тільки мовою.

Аудіовізуальний твір як об'єкт лінгвістичного дослідження завжди викликав ряд певних труднощів, зважаючи на наявність екстра та паралінгвістичних факторів, які займають важливу роль в розумінні твору. Також вони вказують на учасників комунікації, процеси створення, відтворення повідомлення. При перекладі варто звертати увагу не тільки на лінгвістичні, а й технічні труднощі, від яких залежить ступінь його еквівалентності та адекватності, технічне втілення на екрані.

В Україні термін «аудіовізуальний переклад» не прижився, так як він зводився до перекладу фільмів, отримав назву «Кінопереклад». Це - окремий вид перекладу, що відрізняється від художнього обмеженими часовими рамками звучання; необхідністю миттєвого сприйняття інформації і паралельного перегляду відео [12, с. 53].

За своєю природою кіно переклад мультфільмів - досить вільний переклад. Особливостями є те, що йому притаманні численні додавання і віднімання тексту. Оскільки кінодіалог мультфільмів є розмовним стилем мовлення, для нього характерною є велика кількість сленгів, що надають комічності тексту. Спостерігається наявність жартів, для яких характерними є використання таких засобів комічного: полісемія, омонімія, іронія і сарказм.

У ході діалогів виробляються граматичні трансформації, відбувається заміна однієї частини мови іншою, перетворення в закінчені речення. Співвідношення лексичних та граматичних трансформацій практично однаково,

при цьому нерідко використовуються такі прийоми: генералізація, антонімічний переклад, додавання і віднімання тексту [14, с.52].

Зарубіжні вчені відзначають, що аудіовізуальні тести полісемантичні, кожен реципієнт одночасно виступає в ролі глядача, слухача і читача. Вони отримують і обробляють інформацію відразу на декількох рівнях декодування, а діяльність по сприйняттю аудіовізуального ряду здійснюється автоматично.

Основна складність аудіовізуального перекладу полягає в необхідності адаптування певного тексту до культури інших народів, яка побудована на іншій системі цінностей і понять. Цей фактор і є визначальним при визначенні неминучої втрати в сприйнятті переказного відеоматеріалу з чужою тематикою і / або несумісною для представників іншої лінгвокультури » [17, с.133].

Аудіовізуальний переклад є «обмеженим» по відношенню до мови і комунікативної ситуації, вимагає знання різноманітних стратегій семантичного аналізу та синтезу, в яких враховуються суть і обсяг інформації, що надходить паралельними каналами сприйняття. Він являє собою міжмовну адаптацію, так як відбуваються великі зміни тексту, які не потрапляють під традиційні уявлення про еквівалентність [19, с.114].

Думки дослідників сходяться на тому, що аудіовізуальний твір є мультимодальною системою, що складається з чотирьох паралельних значущих потоків:

- невербальний відеоряд - все, що відбувається на екрані;
- вербальний відеоряд - написи в кадрі, титри і субтитри;
- невербальний аудіоряд - музика і шуми;
- вербальний аудіоряд – кінодіалоги й пісні [18, с. 88].

Вербальний аудіоряд (безпосередньо діалоги) не є першорядним для сприйняття твору.

Для цього повинні взаємодіяти між собою всі чотири потоки, щоб надати закладений у творі емоційний вплив.

Говорячи про аудіовізуальний переклад, С.Є.Максімов застосовує поняття динамічна еквівалентність, яке ввів в лінгвістику Ю. Найда, який

вважав переклад найбільш вдалим, коли перекладений твір надає точно такий же вплив на глядача, як і його оригінал [20, с.52].

Динамічна еквівалентність - якість перекладу, при якому смисловий зміст передається на мові-рецепторі таким чином, що реакція рецептора перекладу в основному подібна до реакції вихідних рецепторів. Під реакцією розуміється загальне сприйняття повідомлення, що включає розуміння його змісту і емоційних установок.

Існує кілька типів перекладу серіалів і мультфільмів. С.Є.Максімов виділяє наступні види кіноперекладу:

1. Синхронний: переклад без опори на підготовлений письмовий переклад. Основне завдання - передати якомога точніше зміст, найчастіше без підготовки.

2. Фільм озвучується одним актором або перекладачем. Для збереження можливості оцінювання емоційного фону фільму і розмежування реплік різних акторів при цьому способі залишають оригінальний звукоряд.

3. Озвучування фільму двома акторами для збереження оригінального звукоряду.

4. Всецілий дубляж: озвучування фільму відбувається цілим штатом акторів. Оригінальний звукоряд при даному виді перекладу не зберігають. Потреба в тому, щоб відбувався збіг артикуляції акторів з українським перекладом реплік, що їм належать, призводить до значного стиснення вихідного матеріалу.

5. Використання субтитрів. В цьому випадку оригінальний звукоряд повністю зберігається. Глядач приділяє більшу увагу читанню субтитрів, найчастіше розташованих у нижній частині екрана, ніж звукоряду [20, с.62]

З опису видів перекладу очевидно, що найбільш складним є повний дубляж.

Транслявання комічного в мультсеріалах зосереджено на тексті, в якому використовується гра слів, дотепне висловлювання, анекдот і т.д. При спробі максимально точно передати комунікативну ситуацію, яка була закладена в

оригіналі, перекладач зустрічається з безліччю труднощів при трансформації гумору.

Дані складності виникають через основні відмінності кіноперекладу від перекладу літературного і художнього:

1. Текст обмежений часовими рамками звучання; виключається коментар, який допоміг би розкрити соціальні та культурні номінації, зрозумілі глядачеві оригінальної версії і незнайомими глядачами перекладеного фільму. Допускаються короткі пояснення.

2. Сприйняття інформації глядачем відбувається миттєво. Максимальна кількість інформації має бути закладена в сам кінотекст, щоб глядач зміг його сприйняти і відреагувати, згідно із закладеним змістом.

3. При роботі з кіноперекладом необхідно пам'ятати про зв'язок зображення і текстового матеріалу, звертати увагу на вербальні і невербальні засоби вираження. Виникає проблема вибору правильного еквівалента, коли фразу мовою оригіналу супроводжує характерний жест, так як в різних країнах однакові жести мають різне значення.

4. Кінопереклад здійснюється паралельно з переглядом відео. Необхідно підібрати такий варіант перекладу, при якому фраза українською мовою, закінчувалася б і починалася одночасно фразою на мові оригіналу [20, с.55].

Є.Г. Кім стверджує, що «комічність серіалу побудована на каламбурах і грі слів, часто дуже тонкою і вимагає від глядача великої уважності та знань різних сфер» [14, с.257]. Різні акценти, нестандартна вимова звуків англійської мови, величезні речення - все це використовується в цілях досягнення комічності. Часто невербальні засоби вираження складають основу каламбурів і гри слів, що стає причиною виникнення у перекладача когнітивного дисонансу, зумовленого відмінностями між текстами оригіналу та перекладу, які не вдається подолати [14, с.331].

За визнанням перекладачів передача комічного ефекту в аудіовізуальному перекладі - складне завдання, з якої багатьом не вдається впоратися. Результатом цього є втрата комічності і подив глядача, коли він чує закадровий

сміх, але не здатний зрозуміти суть жарту. Подібна помилка була названа ефектом обманутого очікування. Вона заснована на передбачуваності і порушеннях передбачуваності. Безперервність, лінійність мови означає, що поява кожного окремого елемента підготовлена попередніми і готує наступні [1, с.390].

Для досягнення адекватності перекладу кінотексту є обов'язковим використання різних перекладацьких трансформацій при перекладі назв мультфільмів із збереженням комічного підтексту.

Згідно із Швейцером, термін «трансформація» в перекладознавстві вживають в сенсі іносказання [42, с. 215]. В даному випадку мається на увазі відношення між початковими і кінцевими мовними виразами: в процесі перекладу перекладач замінює одні форми вираження іншими.

І.К.Федорова виділяє два типи трансформацій при перекладі назв мультфільмів із збереженням комічного підтексту - граматичні (у вигляді заміни частин мови або членів речення) і лексичні (у вигляді конкретизації, генералізації, диференціації значень, антонімічного перекладу, компенсації, а також смислового розвитку і цілісного перетворення) [32, с.159].

Використовують граматичні та лексичні трансформації при перекладі назв мультфільмів із збереженням комічного підтексту, однак останні переважають, так як мови розрізняються за своєю будовою. Для найкращого сприйняття тексту глядачем перекладач повинен враховувати його структуру, властиву для мови перекладу. Найбільш часто зустрічаються прийоми - дослівний переклад, членування речень і граматичні заміни. Прийом дослівного перекладу слід використовувати при перекладі простих речень.

Наприклад, іноді трансформація назви передбачає випущення певних елементів, що не є ключовими в заголовку, наприклад:

Англ.: «*Teenage Mutant Ninja Turtles*» – укр.: «Черепашки-ніндзя» Де дослівний переклад назви відомого мультсеріалу «Ніндзя-черепахи-мутанти підліткового віку» не справив би такої його популярності.

Труднощі при перекладі назв мультфільмів часто становлять фразеологізми та інша національно маркована лексика, що часто є заголовками. Наприклад, оригінальна назва мультфільму англ.: “*The Nut Job*” – укр.: «Горіхова справа» , але, з іншого боку, англ.: *nut job* – вираз, що в розмовному мовленні означає укр.: «божевільна або ексцентрична людина» [44], що підкреслює комізм заголовка.

А от англійський заголовок англ.: «*Barnyard*» в перекладі – укр.: «двір для худоби» було змінено на «Роги й копита».

Таким чином, перекладач стикається з різного роду труднощами при передачі комічного в кіно. Він повинен враховувати, що крім грамотного перекладу, необхідно зберегти комічність ситуації і зробити все можливе, щоб глядач зміг зрозуміти і оцінити жарт, створений засобами іншої мови.

3.2 Особливості передачі комічного аспекту в кінотексті англomовного мультсеріалу «The Simpsons»

«The Simpsons»- найдовший мультсеріал в історії людства, який висміює життя не просто середньостатистичного американця, а всього соціуму в цілому. Цей мультсеріал відомий більш, ніж в 100 країнах цивілізованого світу, а за опитуванням, проведеним журналом Time, «The Simpsons» визнані кращим мультсеріалом ХХ століття.

Повноцінна трансляція мультсеріалу почалася в 1989 році не дивлячись на те, що пілотний епізод був продемонстрований двома роками раніше. Починаючи з перших серій, весь мультсеріал просочений сатирою на сучасне суспільство і його проблеми.

Гостями «зоряної сімейки» нерідко ставали знаменитості, особисто озвучуючи свої «мультяшні» втілення. Самі герої мультсеріалу також з'являлися в інших проектах як запрошені гості, а перша серія 13 сезону Family Guy є кросовером двох американських ситкомів. У 2007 році глядачі побачили повнометражний мультфільм, знятий за сюжетом серіалу «The Simpsons», касові збори якого склали близько пів мільярда доларів США.

Головні дійові особи мультсеріалу представлені середньостатистичною американською родиною Сімпсонів. Усі дії героїв пронизані тонкою сатирою і алюзіями на сучасне суспільство.

У міру розвитку сюжету, серіал обростає все більшою кількістю персонажів, але основні діючі особи залишаються незмінними на протязі серіалу: Гомер - батько сімейства і незграбний любитель пончиків, є головною дійовою особою, Мардж - дружина Гомера і стереотипна господиня, яка активно бореться за права жінок і за загальну моральність, Барт - найвідоміший і популярний персонаж, який увійшов до списку 50 кращих мультгероїв усіх часів нарівні з Лізою - своєю сестрою-саксофоністом, маляtko Меггі - наймолодша і найобдарованіша дитина в родині, яка вміє поводитися з будь-якою вогнепальною зброєю[29].

У мультсеріалі присутня велика кількість другорядних героїв, багато з яких з'являлися лише в одній серії, інші ж, навпаки, супроводжують сімейство Сімпсонів з перших сезонів. Відмінною рисою серіалу є детально пророблений характер навіть найбільш незначних персонажів, що робить мультсеріал по-справжньому живим.

Майже вся дія серіалу, за винятком кількох епізодів, розгортається в Спрінгфілді - вигаданому місті десь в Сполучених Штатах Америки. Це - назва безлічі маленьких містечок на всій території США, тому неможливо визначити навіть приблизне його територіальне розташування. Сама структура міста вельми детально опрацьована, а в інтернеті легко знайти карти вигаданого містечка. У Спрінгфілді є безліч закладів, історія яких нерідко стає частиною сюжету.

В Україні, починаючи з 2016 року, цей мультсеріал презентує канал НЛО TV, переклавши його українською мовою. Українською перекладений увесь мультфільм – 31 сезон. Перші 17 сезонів дубльовано студією «Пілот», що відбулося згідно з замовленням телеканалу М1. Наступні 2 сезони презентувано «Студією 1+1» на замовлення телеканалу КІНО. 21-25 сезони представлені для показу студією «ISP Film» - виконуючи побажання QTV. Останні 5 сезонів – студією «Продакшн» , виконуючи замовлення НЛО TV.

Щоб детально розглянути, як виражається комічне на тому чи іншому мовному рівні, простежити способи його передачі, був узятий переклад «Студії 1+1» та «Продакшн» [30] .

В ході проведеного аналізу були виявлені відмінності перекладу та оригіналу, відповідності між українським перекладом оригінального кінотексту (див. Таблицю 2.1).

В ході дослідження методом суцільної вибірки було встановлено 40 мовних ілюстрацій, що передають комічний аспект різними способами на різних мовних рівнях. Для зручності у встановленні відповідностей і відмінностей між оригіналом і перекладами, виконаними двома студіями, приклади будуть описані далі у вигляді таблиць.

При аналізі мовних ілюстрацій будуть використані прийоми передачі комічного аспекту.

Таблиця 2.1 - Оказіональні лексичні відповідники

Оригінал	«Студії 1+1»	«Продакшн»
Англ.: - <i>Now, Bart, just look out the window. It'll take your mind off the pain. And when you're done, I've got more lollies.</i>	Укр.: - А ти, Барте, дивись у вікно, щоб відволіктися від болю. А коли закінчимо, отримаєш льодяник.	Укр.: - Ну що ж, Барте, дивись у вікно, щоб відволіктися. А коли закінчимо, я дам тобі льодяник.
- <i>No, thanks. I already helped myself. See you later, inoculator.</i>	- Мені не треба. Я вже запасся. Щасливо, голкошкірі!	- Ні дякую. Я вже допоміг собі. Побачимося, інокулятор!

У таблиці проілюстровано приклад передачі слова «*inoculator*» за допомогою okazіоналізму - індивідуально-авторського неологізму, створеного автором за будь-якої спеціальної нагоди для емоційної виразності або мовної гри [29,с.119].

Homer Simpson i Marge Simpson відвезли дітей на щеплення в лікарню. *Lisa Simpson i Maggie Simpson* неохоче погодилися, але *Bart* вирішив втекти через вікно, перед цим сказавши вищезгадану фразу. В даному випадку, okazіоналізм був утворений від слова «*inoculation*», що в дослівному перекладі означає «інокуляція» (щеплення). Тоді, як «*inoculator*» - переносник інфекційної хвороби, що вводить її збудників в кров'яне русло людини. Використавши дане слово в англійській мові, *Bart* зумів яскраво висловити своє ставлення до лікаря, назвавши його переносником інфекції [30].

З наведених прикладів випливає, що студія «Продакшн» переклала слово «*inoculator*» дослівно, що позбавляє його образності і алюзії, внаслідок чого було втрачено комічний ефект. Актор дубляжу також не вжив спроби,

передати комічне інтонаційно. Студія «Студії 1+1» використовувала більш вдалий переклад, було придумано слово «голкошкірі», тим самим зумівши передати закладений у репліку сенс і ефект комічного.

Також, в перекладі «Продакшн» була використана лексична трансформація, яка не вплинула на передачу комічного.

Таблиця 2.2 - Словотворчі відповідності

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
Англ.: - <i>Happy anniversary.</i> - <i>Are these Diamonique?</i> - <i>Nope.</i> - <i>Diamondelle?</i> - <i>Nope.</i> - <i>Cubic Diamondium?</i> - <i>Nope.</i> - <i>Dioxy-ribo-diamondoid?</i> - <i>Close but no cigar. Just plain diamonds!</i> - <i>Oh, my God! Oh, my God</i> [20,с.45]	Укр.: - З ювілеєм. - Це псеводіаманти? - Ні. - Квазідіаманти? - Ні. - Начедіаманти? - Ні. - Діоксірібодіамантин? - Майже, але ні. Це просто діаманти! - О Боже! О Боже!	Укр.: - З Ювілеєм тебе. - Це псеводіаманти? - Ні. - Квазідіаманти? - Ні. - Начебтодіаманти? - Ні. - Діоксірібодіамант? - Близько, але ні. Це просто діаманти! - О Боже! О Боже!

Сім'я *Simpsons* є середньостатистичною небагатою американською сім'єю. В одному з епізодів *Homer* вирішив подарувати *Marge* на ювілей діаманти. Вражена тим, що *Homer* зміг дозволити справжні діаманти, *Marge* промовляє аналізовані фрази.

Комічне передається на лексичному рівні за допомогою каламбуру, за допомогою зменшувально-пестливих суфіксів «-ique», «-elle», «-ium». В українськомовному варіанті для передачі комічного ефекту були використані словотворчі можливості мови: додавання префіксів «псевдо», «кваді», «нібито».

Вони утворюють іменники зі значенням хибності, удаваності якості, близькості і схожості. Також комічне передане за допомогою okazionalizmu, утвореного складанням трьох слів і додаванням суфікса "-oid".

У цілому, варіанти перекладу двох студій схожі. Однак, «Студія 1+1» використовувала не тільки частини мови, але і суфікси для передачі комічного. В цілому обидва переклади є вдалими і передають гру слів кінодіалогу оригіналу.

Таблиця 2.3 - Лексичні відповідності (заміна слів)

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
<p>Англ.: <i>Bart:</i> <i>Grampa, look over there. It's Captain Bringdown and The Buzzkillers. If you're gonna make your move, you better do it quick.</i></p> <p><i>Grandpa: Mmm...</i> <i>Wait! Stop the music!</i></p> <p><i>Marge: It's Grampa!</i> <i>Homer: Munster?</i></p> <p><i>Marge: No, Simpson.</i></p> <p><i>Homer: Oh, darn, darn, darn!</i></p>	<p>Укр.: Барт: Діду, дивись! Щасливий суперник і невірна подруга. Поспішай, поки не пізно.</p> <p>Дід: Ох ... Зупиніть музику!</p> <p>Мардж: Дід ?!</p> <p>Гомер: Мороз?</p> <p>Мардж: Ні, Сімпсон.</p> <p>Гомер: Чорт, чорт, чорт!</p>	<p>Укр.: Барт: Діду, дивись! Месники. Тобі краще поквартитися.</p> <p>Дід: Ох ... Почекайте! Зупиніть музику!</p> <p>Мардж: Дід ?!</p> <p>Гомер: Який дід?</p> <p>Мардж: Сімпсон.</p> <p>Гомер: Ось прокляття!</p>

В одній із серій *Marge i Homer* ганялися по всій країні за сином і батьком *Homer*, щоб покарати їх за погані вчинки і знайшли їх в одному ресторані. Аналізований діалог відбувся одночасно між *Bart* і його дідусем, а також між *Marge i Homer*.

Комічне передано на рівні лексики за допомогою заміни слів. «*Captain Bringdown and The Buzzkillers*» - це американська музична група, що складається з трьох колишніх поліцейських, які грають в стилі панк-рок, і хочуть захистити світ від влади зла [29].

У перекладі «Студії 1+1» і «Продакшн» дана гра слів була передана за допомогою вільного перекладу. «Студії 1+1» вдалося передати сенс репліки повніше: була використана лексична заміна. «Месники» відомі масовому глядачеві в Україні, так що більша частина аудиторії змогла зрозуміти закладений в репліку сенс.

Перекладачами студії «Продакшн» менш вдало переданий комічний ефект. "Grandpa" - вигаданий персонаж в комедійному серіалі «*The Munster*» [30]. Вони адаптували під українськомовну аудиторію слово «*The Munster*», використовуючи всім відомого Діда Мороза. Обидві студії перекладу зуміли вдало зберегти мовну гру, завдяки чому комічний сюжет в кінодіалозі зрозумілий українськомовному глядачеві.

Таблиця 2.4 - Лексичні відповідності (фразеологізм)

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
Англ.: - <i>So, when is my inauguration?</i> - <i>Hmm, let's see. (looks at his watch).</i> - <i>When hell freezes over, tough guy!</i>	Укр.: - Отже, коли моя інавгурація? - Зараз подивимося. (Дивиться на годинник). - Коли рак на горі свисне!	Укр.: Отже, коли моя інавгурація? - Хмм, зараз подивимося. (Дивиться на годинник) - Після дощукі в четвер.

В одній із серій п'ятнадцятого сезону мультсеріалу проходять вибори президента школи, в якій навчаються *Bart i Lisa*. *Lisa* - учениця, з великою кількістю грамот і досягнень, балотується на пост президента школи.

Другорядний персонаж - *Nelson*, двієчник і головний хуліган школи *Springfield*, також балотується на пост президента.

Даний діалог відбувається між учителем школи і *Nelson*. Засобом створення комічного ефекту в уже згадуваному прикладі служить фразеологізм. Вживання фразеологізму в даному контексті надає фразі раптовості, завдяки чому кінодіалог набуває комічного ефекту. Слід зауважити, що студії «Студії 1+1» і «Продакшн» переклали фразеологізм англійською мовою, використовуючи різні фразеологізми. Проте, обидві студії зуміли зберегти комічне. У перекладі студії «Студії 1+1» використана така граматична трансформація як опущення. Фраза "tough guy" відсутня в перекладі, таке рішення перекладача не впливає на передачу комічного, проте в сенсі цієї фрази закладений сарказм, який тільки посилює комічність аналізованої фрази.

Таблиця 2.5 - Фонетичні відповідності

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
<p>Англ.: - <i>Homie, if I buy a bicycle built for two, will you ride with me?</i></p> <p>- <i>Marge, I don't hate your mother. I just won't be sad when she dies. Forty-seven, forty-eight...</i></p> <p>- <i>I was asking for something.</i></p> <p>- <i>Yeah, sure. Whatever you want. Ninety-five, ninety-six, thirteen, sixty-four, banana...</i> [20,с.36]</p>	<p>Укр.: - Гомерчику, якщо я куплю велосипед для двох, ти поїдеш зі мною?</p> <p>- Мардже, я нененавиджу твою мати, я просто щиро бажаю їй смерті. Сорок сім, сорок вісім ...</p> <p>- Я поставила тобі питання.</p> <p>- Давай. Тобі видніше. Дев'яносто п'ять, дев'яносто шість,</p>	<p>Укр.: -Гомерчику, якщо я куплю тандем, ти будеш кататися зі мною?</p> <p>- Мардже, я нененавиджу твою мати, я просто не засмучусь, коли вона помре. Сорок сім, сорок вісім ...</p> <p>- Я поставила тобі питання.</p> <p>- Так звісно. Все що забажаєш. Дев'яносто п'ять,</p>

	тринадцять, шістдесят, банан ...	дев'яносто шість, тринадцять, шістдесят чотири, банан ...
--	-------------------------------------	---

Аналізований діалог відбувається між *Homer* і *Marge*. В одному з епізодів на розпродажі *Homer* купує собі велику гирю і починає накачувати праву руку. *Marge* хоче купити велосипед на двох і запитує поради у *Homer*, в той час, як він зосереджено веде підрахунок, відповідаючи їй цифрами замість слів.

В даному прикладі комічне будували за допомогою алітерації. Несподіване перерахування чисел викликає сміх через непередбачуваність. Вживання іменника «*banana*» в кінці ряду надає фразі парадоксальність і раптовість. При перегляді в уважного глядача може виникнути дисонанс між тим, що відбувається на екрані і звуковим рядом. «*Banana*» було вимовлено з ствердною інтонацією в той час, як міміка і дії Гомера указували на те, що він зосереджений на підрахунку.

Переклад «Продакшн» був більш близький до оригіналу. Обидві студії перекладу зуміли вдало зберегти мовну гру на фонетичному рівні, завдяки чому комізм кінодіалогу зрозумілий україномовній аудиторії.

Таблиця 2.6 - Лексико-фонетичні відповідності

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
Англ.: - <i>A for-profit college?</i> <i>A for-profit college!</i> - <i>You said it already, Sir.</i> - <i>Poola poola... Moola moola...</i>	Укр.: - Навчати за гроші? - Навчати за гроші! - Ви вже це говорили, сер. - Бабки-бабульки ... Грошики-грошульки ...	Укр.: - Заробити на коледжі? Заробити на коледжі! - Ви вже це говорили, сер. - Була, були, булу ... мула, мула...

Mr. Burns славиться своєю меркантильністю. В одній із серій 28 сезону він вирішує відкрити платний коледж, викладачами в якому будуть наймані робітники його атомної станції, тим самим він вирішив заощадити.

В даному прикладі комічне передається на фонетичному рівні, завдяки грі зі складами і співзвуччя придуманих слів.

У перекладі студії «Продакшн» було використано транскрибування, що є недоречним в даному випадку, тому що не передає сенсу репліки і любов містера Бернса до грошей.

Переклад «Студії 1+1» характеризується більшою вільністю. Використана знайома багатьом українськомовним людям приказка «бабки-бабульки, грошики-грошульки». Комічне передається на фонетичному і лексичному рівні. Подібна вільність перекладу дозволила посилити комічний ефект в перекладі і більш наочно розкриває відносини персонажа до грошей і його корисливі плани. В цілому, переклад студії «Студія 1+1» можна вважати більш вдалим.

Таблиця 2.7 - Лексико-фонетичні відповідності

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
Англ.: <i>-Milhouse? Oh, my Lord! What happened to my little class coward? - What do you care, Mrs. Krabappel? Or should I say «Mrs. Crab Apple?» Ha-ha! «Crab Apple».</i> [20,c.22]	Укр.: - Мілгаус? Що сталося з моїм маленьким боягузом? - А вам то, що, місіс Крабапел? Або може бути «місіс Краб Епл?»	Укр.: - Мілгаус? Божечки! Що сталося з моїм маленьким боягузом? - А вам яке діло, місіс Крабапел? А може «місіс Краб запив?» Ха-Ха! «Краб запив».

Аналізована фраза була сказана однокласником і другом *Bart Millhouse*. Цей другорядний персонаж показувався глядачам протягом довгого часу як дуже спокійний і дещо боягузливий хлопчик, який стримує свої емоції. Але в якийсь момент його терпінню приходить кінець.

У наведеному прикладі комічне передається парадоксом - твердження або судження, що характеризуються парадоксальністю [29,с.28]. Завжди спокійний і такий що шанобливо ставиться до старших персонаж, сміється над класним керівником. У свою чергу, вчитель називає учня «боягузом», що суперечить його статусу.

У перекладі «Студії 1+1» була використана така лексична трансформація як опущення. Фраза «*Oh, my Lord!*» відсутня в перекладі, що не впливає на передачу комічного, скоріш за все, була обумовлена обмеженням часу, протягом якого персонаж повинен був сказати репліку.

Комічний ефект створюється на фонетичному рівні грою зі складами і співзвуччями придуманих імен до імені класного керівника місіс Крабапел (*Mrs. Krabappel*).

У перекладі студії «Студії 1+1» використано транскрибування, що не є доречним в даному конкретному випадку. Таким чином, їм не вдалося передати комічний ефект. Використання даної перекладацької трансформації можна пояснити тим, що перекладач сподівався на розуміння українськомовним глядачем слова "apple".

Переклад студії «Продакшн» характеризується більшою вільністю. Використано знайоме багатьом українськомовним людям слово «запив». Комічне передається на фонетичному і лексичному рівнях. Подібна вільність перекладу дозволила посилити комічний ефект і більш точно розкриває зневажливе ставлення Мілгаус до місіс Крабапел.

Переклад кінодіалога студією «Продакшн» успішно передав комічність ситуації.

Таблиця 2.8 - Граматичні відповідності

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
<p>Англ.: - <i>Poor Moe. We have word for people like you. Лицо кошмара.</i></p> <p>- <i>Oh, it sounds nice. What does it mean?</i></p> <p>- <i>It means "gentle heart that no one sees".</i></p> <p>- <i>Wow, that's beautiful! Maybe I should learn Russian.</i></p> <p>- <i>No, don't do that.</i></p> <p>[20,с.42]</p>	<p>Укр.: - Бідний Мо.</p> <p>Ми називаємо таких людей «Обличчя жаху».</p> <p>- Звучить красиво, а що це означає?</p> <p>- Прекрасне обличчя, яке ніхто не розгледів.</p> <p>- О, як здорово. Може, мені варто вивчити російську?</p> <p>- Не варто.</p>	<p>Укр.: - Бідний Мо.</p> <p>Ми називаємо таких людей «Обличчя жаху».</p> <p>- Звучить добре, а що це означає?</p> <p>- Прекрасне обличчя, яке ніхто не розгледів.</p> <p>- Вау, це прекрасно. Може мені варто вивчити російську?</p> <p>- Не роби цього.</p>

Один з другорядних героїв серіалу - *Мое* - бармен, познайомився з російською жінкою. Аналізований вираз було сказано даними персонажем на побаченні.

Нерідко люди обіграють можливість встановлення помилкового зв'язку між двома подіями, насправді незалежними [29, с. 52]. Даний вид комічного встановлюється на граматичному рівні.

І в перекладі «Студії 1+1» і «Продакшн» збережено помилковий зв'язок, який створює комічний ефект, що дає підстави стверджувати вдалість виконаних перекладів.

Таблиця 2.9 - Граматичні відповідності

Оригінал	«Студія 1+1»	«Продакшн»
<p>АНГЛ.: « <i>Actually, you're not invited.</i></p> <p>- <i>And this is how I find out, huh? By you telling me in person? Gently? With-with plenty of notice?!</i></p> <p>-<i>I'm sorry, man. I'm-I'm really sorry.</i></p> <p>- <i>Hey, no problem»</i></p> <p>[20,с.18]</p>	<p>Укр.: - Взагалі-то, ти не запрошений.</p> <p>- І так я про це дізнаюся? Прямо від тебе особисто ?!</p> <p>Важливий з винуватим поглядом ?!</p> <p>- Прости, друже.</p> <p>Мені правда дуже шкода.</p> <p>- Та все нормально.</p>	<p>Укр.: - Насправді, ти не запрошений.</p> <p>- І ось так я про це дізнаюся? Прямо від тебе особисто ?! Такий важливий з винуватим поглядом ?!</p> <p>- Прости, друже.</p> <p>Мені дуже шкода.</p> <p>- Все нормально.</p>

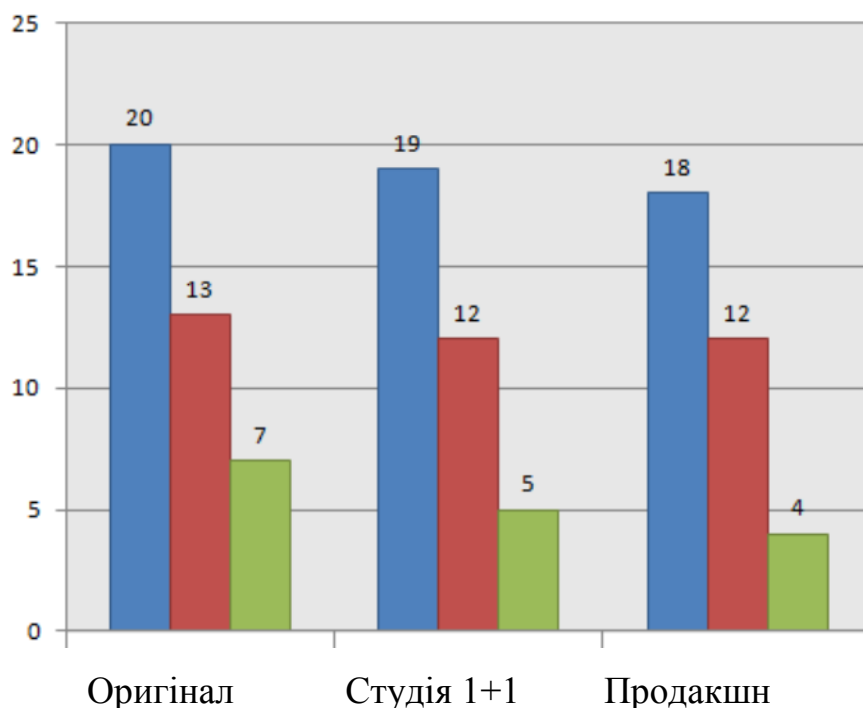
Наведений приклад ілюструє розмова між *Moe* і *Homer*. *Marge* і *Homer* влаштували святкову вечерю з нагоди Дня Подяки, на який *Marge* попросила *Homer* не запрошувати *Moe*.

Комічне передано на граматичному рівні. Висловлювання є прикладом помилкового зв'язку. Перекладачі обох студій зуміли зберегти комічний ефект.

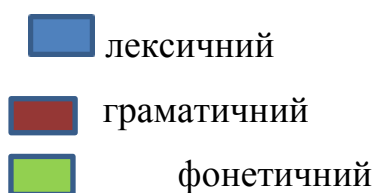
Проведений аналіз 40 мовних ілюстрацій дозволяє зробити наступні висновки:

1. У більшості випадків комічне в мультсеріалі «The Simpsons» передається на лексичному рівні.
2. Другим за поширеністю способом є граматичні трансформації.
3. Рідше представлені фонетичні відповідності.

Кількісне співвідношення передачі комічного на різних мовних рівнях показано на рисунку 1.

Малюнок - 1. Співвідношення передачі комічного в мультсеріалі «The Simpsons» на різних мовних рівнях

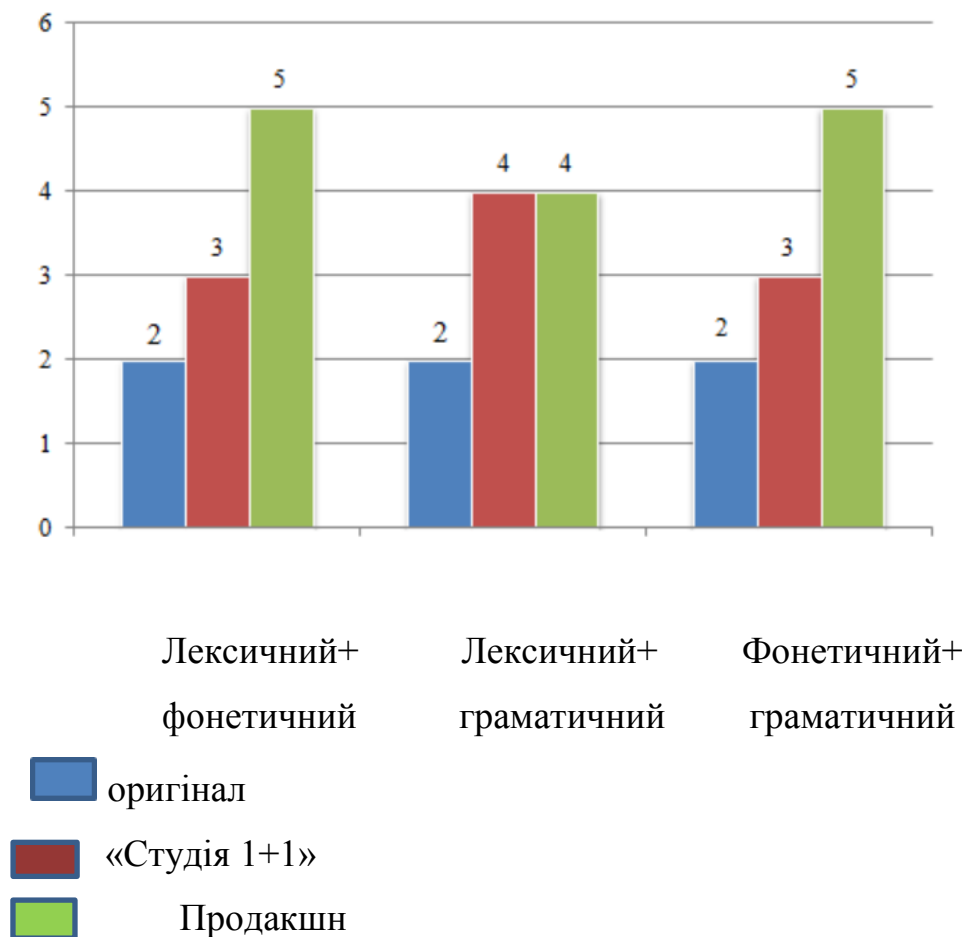
На малюнку представлені дані за трьома основними рівнями і, якщо комічне в оригіналі або в перекладі було побудоване на кількох рівнях, приклад представлений через кілька стовпчиків.

Проаналізувавши прийоми, використані в кінодіалогах оригіналу, можна виділити рівень, на якому комічний аспект передається найчастіше – лексичний - 50%. На другому місці граматичний рівень - 32%. І найменш використовуваний рівень - фонетичний, всього 17,5%.

Перекладачі намагаються передати комічне на тому ж мовному рівні, що і в оригіналі.

Згідно з дослідженням найбільш складний рівень передачі комічного з англійської мови на українську - фонетичний рівень. При перекладі комічних кінодіалогів перекладачі студій частіше передавали комічний ефект, використовуючи інші мовні рівні.

Розглянемо випадки, коли мовна гра будувалася на кількох мовних рівнях одночасно. Інформація представлена в діаграмі 2.

Діаграма 2. Передача комічного на кількох мовних рівнях одночасно.

Як можна помітити в діаграмі, передача комічного одночасно на двох мовних рівнях не є рідкісним випадком. У кінодіалогах оригіналу подібне відбувалося в 25% прикладів. В цілому у обох студій перекладу вдавалося справлятися з передачею комічного в кінодіалогах на кількох мовних рівнях одночасно. Перекладачі студії «Продакшн» в більшій частині прикладів передавали комічний аспект на тому ж мовному рівні, що і в оригіналі, в тому час як перекладачі «Студії 1+1» іноді використовували в перекладі передачу комічного на іншому рівні.

Проведений порівняльний аналіз перекладу показав, що передача комічного на одному мовному рівні з оригіналом є найбільш вдалим вибором з безлічі перекладацьких рішень. Провівши аналіз кінотексту, можна зробити висновок, що для створення комічного ефекту часто використовуються словотвірні можливості будь-якої мови, зокрема, okazіоналізми, контамінації. Нерідко творці мультсеріалу використовували парадоксальні жарти, які перекладачі студій переводили успішно, не втративши парадоксальність.

Виходячи з дослідження, в цілому студіям перекладу «Студії 1+1» та «Продакшн» вдалося передати комічне в кінодіалогів.

Висновки до третього розділу

У межах цього розділу зроблено висновок: переклад являє собою складний психолінгвістичний процес, в ході якого в свідомості перекладача значення окремих елементів висловлювання в цілому через осягнення його загального сенсу перетворюються в нові значення, і, таким чином, текст оригіналу втілюється в тексті перекладу.

Отже, головним завданням перекладача при роботі з мультфільмами і мультсеріалами є передача цілісності і точного змісту оригінального тексту за допомогою засобів іншої мови, за умови, що стилістичні та експресивні особливості вихідного тексту залишаться і будуть збережені. Під цілісністю розуміється єдність форми і змісту на новій мовній основі. Переклад є цілісним або адекватним тільки за умови, що він передає інформацію рівноцінними засобами.

У межах розділу проведений порівняльний аналіз перекладу «Студії 1+1» та «Продакшн», який показав, що передача комічного на одному мовному рівні з оригіналом є найбільш вдалим вибором з безлічі перекладацьких рішень.

Провівши аналіз перекладеного кінотексту, можна зробити висновок, що для створення комічного ефекту часто використовувалися словотвірні можливості будь-якої мови, зокрема, okazіоналізми, контамінації. Нерідко творці мультсеріалу використовували парадоксальні жарти, які перекладачі студій переводили успішно, не втративши парадоксальність.

ВИСНОВКИ

Метою магістерської роботи була передача комічного аспекту з англійської мови на українську на матеріалі американського мультсеріалу «The Simpsons», а також розгляд мовних позицій, які сприяють його створенню. В результаті дослідження були вирішені такі завдання:

1. Визначено поняття комічного, його види, основні характеристики.
2. Описано прийоми створення комічного аспекту на різних мовних рівнях.
3. Порівняні американський і український гумор, визначені подібності та відмінності.
4. Вивчено специфіку перекладу кінотексту з англійської мови на українську.
5. Описано мовні ілюстрації і встановлені особливості передачі комічного аспекту в мультсеріалі «The Simpsons» з англійської мови на українську.
6. Проведено порівняльний аналіз адекватності перекладу мультсеріалу, і узагальнені результати дослідження.

Вивчення теоретичних аспектів комічного і його особливостей дозволило зробити наступні висновки. Комічне є складним багатоплановим поняттям, чітке однозначне визначення якого відсутнє в сучасному мовознавстві.

У дослідженні розглядалися рівень фонетики, лексики, граматики.

На підставі проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що за статистикою в сучасних серіалах комічний ефект в основному побудований на лексичному рівні, за ним йде граматичний і фонетичний. На рівні фонетики спостерігалася «гра» з голосними, приголосними, тембром голосу, гучністю, ритмом, інтонацією, відображає її пунктуація, звуконаслідування. На рівні лексики - філологія, контамінації, використання фразеологізмів, сленгової лексики, каламбуру. На рівні граматики найчастіше зустрічаються парадокс і помилковий зв'язок між подіями.

Найбільш складний рівень передачі комічного з однієї мови на іншу - фонетичний.

При перекладі гумористичних програм, мультфільмів і серіалів перекладач повинен враховувати величезну кількість чинників. Кожна нація має свою культурну спадщину, у відповідності з якою вона будує свої жарти, і на якому ґрунтується їх специфічний гумор, в даному випадку, мова йшла про відмінності в американському та українському гуморі. Неточна передача комічних ситуацій призводить до комунікативних збоїв і порушення цілісності сприйняття.

Якісна передача комічного при перекладі кінодіалогів часто забезпечується досягненням комічного ефекту за рахунок розуміння культури, менталітету носіїв іноземної мови. Також, якісна передача комічного забезпечується завдяки адекватно організованим засобам створення комічного на різних мовних рівнях.

Таким чином, мета даної випускної магістерської роботи, досягнута.

У висновку можна відзначити, що розгляд особливостей передачі комічного є важливим аспектом перекладацької діяльності, а тема заслуговує подальшого детального вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранова С.В., Трофименко А.В. Проблеми перекладу форм комічного українською мовою (на матеріалі англomовних телесеріалів) . С.В. Баранова, А.В. Трофименко. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». Вип. 40. 2019. с. 62–65.
2. Барсукова В.І., Топачевський С.К. Перекладацький підхід до класифікації жартів . В.І. Барсукова, С.К. Топачевський. Житомир, 2014. 6 с.
3. Бродський М. Ю. Усний переклад: історія і сучасність [Текст] . М. Ю. Бродський. Єкатеринбург: АМБ, 2012. 265 с. ISBN 978-5- 8057-0804-7.
4. Воробйова І.А. Концепт “гумор” у британській лінгвокультурі . І.А. Воробйова. Вчені записки Тавричного національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». Сімферополь : Тавричний національний університет ім. В.І. Вернадського, 2011. Т. 24 (63), № 2, ч 1. с. 38–42.
5. Воробйова О.П. Текстові категорії і фактор адресата. О.П. Воробйова. Київ: Вища школа, 1993. 200 с.
6. Воскобойник, Г. Д. Лінгвофілософські підстави загальної когнітивної теорії перекладу: спеціальність 10.02.20 «порівняльно історичне, типологічне і зіставлення мовознавство»: дисертація доктора філологічних наук. Г. Д. Воскобойник. Іркутськ, 2004. - 331 с.
7. Глінка К. Теорія Гумору [Електронний ресурс] . Костянтин Глінка. Незалежний Бостонський Альманах "Лебідь". 2004. № 388. Режим доступу: <http://www.lebed.com/2004/art3865.htm> - (01.11.2019).
8. Данила Поперечний , Семен Альтов, Ілля Соболев і Руслан Усачов: як змінювався гумор. - сайт. - URL: <http://www.sobaka.ru/city/internet/85934> (дата звернення: 08.05.2020). - Текст: електронний.
9. Дзикович О.В. Інституціональний аспект телевізійного дискурсу . Ольга Володимирівна Дзикович . Науковий вісник Волинського національного

університету імені Л. Українки: Філологічні науки. Мовознавство № 7. Луцьк, 2010. с. 105–108.

10. Жуланова Е. В. Можливості передачі і сприйняття культурної специфіки комічного дискурсу в умовах кіно перекладу. Є. В. Жуланова. Текст: безпосередній. Вісник. 2014. №3. с. 54-60.

11. Зайченко С. С. До питання про знакової неоднорідності кінодискурса / С. С. Зайченко. Вісник. 2013. №5. с. 96-99.

12. Ільїна О.К. Особливості англійського жарту. О.К. Ільїна . Росія і Захід: Діалог культур. Збірник статей XIII міжнародної конференції 26-28 листопада 2009 року. М., 2010. Випуск 15. Ч. 1. с. 154-162

13. Карасик А.В. Лінгвокультурні характеристики англійського гумору: дис. на науковий ступінь канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови». Карасик Андрій Володимирович. Волгоград, 2001. 193 с

14. Кім Е. Г. До питання про трансльованих гумору скетч-шоу (на матеріалі перекладу «A bit of Fray and Laurie»). Е. Г. Кім. Вісник. 2013. №6. с. 256-262.

15. Ковалевська Я.Л. Медіапростір сатирико-саркастичного дискурсу (на прикладі американських онлайн видань). Я.Л. Ковалевська. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов». Вип. 84. 2016. с. 130–135

17. Коваленко Н., Шерстюк Н. Про сміх – без жартів: особливості українського гумору [Електронний ресурс] . Н. Коваленко, Н. Шерстюк . Радіо Свобода : Суспільство. 2010. Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1999890.html> — (01.11.2019).

18. Котляр А. Про раблезіанство, «перець» і український гумор [Електронний ресурс] . Алла Котляр . Дзеркало Тижня : Суспільство. 2005. Режим доступу : http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/pro_rablezianstvo,_perets_i_ukrayinskiy_gumor.html (02.11.2019).

19. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови: Підручник .Валерія Андріївна Кухаренко. Вінниця: Нова Книга, 2000. 160 с.

20. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. / С.Є. Максимов. К. : Ленвіт, 2006. 157 с.

21. Мовні засоби вираження гумору (на матеріалі творів англійської та американської літератури XIX-XX століть) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Титаренко Олена Юріївна ; Київський педагогічний ін-т іноземних мов. К. , 1993. 16 с.

22. Назаренко О.В. Українська фразеологія як вираження національного менталітету : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Назаренко Олена Володимирівна ; Дніпропетр. нац. ун-т. Д., 2001. 18 с.

23. Оленева В.І. Сучасна американська новела. Проблеми розвитку жанру . В.І. Оленева. К.: Наукова думка, 1993. 255 с.

24. Підгрушна О.Г. Відтворення англійського гумору в українському художньому перекладі : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Підгрушна Олена Григорівна. К., 2005. 227 с.

25. Побєдоносцева І.Є. Телевізійний дискурс у культурному просторі постмодернізму 2005 року : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. наук : спец. 17.00.04 . І.Є. Побєдоносцева. К., 2005. 20 с.

26. Онлайн-словник АВВУУ Lingvo-Online : сайт. URL: <http://www.lingvo.ua/ru> (дата обращения: 05.02.2020). Текст : електронний.

27. Самохіна В.О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії і США : монографія .В.О. Самохіна. Вид. 2-е, перероб. і доп. X. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 360 с.

28. Скіданова В. Гумор у фольклорній творчості українського народу . Валентина Скіданова . Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології . Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Вип. 7 : Межі смішного в бутті та пізнанні людини. 2005. с. 111–118.

29. Симпсоны: мультсериал. Текст: (визуальный) электронный . сайт. URL: <http://online-simpsons.ru/season-15/588-15-sezon-22-seriya.html> (дата обращения: 05.05.2020)

30. Телеканал «1+1». Текст: электронный // сайт. URL: <https://2x2tv.ru> (дата обращения: 03.05.2020)

31. Усолкіна, А.В. Мовна гра як текстообразуючої фактор: спеціальність 10.02.20 «Порівняльно-історичне, типологічне і зіставлення мовознавство»: автореферат дисертації кандидата філологічних наук. О.В. Усолкіна : Єкатеринбург, 2002. 20 с.

32. Федорова І. К. кінотексту в середовищі: до проблеми побудови моделей культурних переносів. І. К. Федорова. Вісник. 2011. №1. с. 61-70.

33. Шалаєва А. А. До питання про особливості американського гумору . А. А. Шалаєва. Концепт. 2017. №37. с. 188-190.

34. Юрковська М.М. Вербальні засоби комічного ефекту на лексичному рівні в креолізованому тексті англомовної анімаційної комедії. М.М. Юрковська. Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. Вип. 31–32. 2016. с. 71–83. 43.

35.

— (09.11.2019). Cather, Willa. The Troll Garden and Selected Stories / Willa Cather. – Lincoln : University of Nebraska Press, 2000. – 109 p. – Текст : непосредственный.

36. Dworkin, E.S. The angered: Their susceptibility to varieties of humor / E. S. Dworkin, J. S. Efran. – Текст : непосредственный // Journal of Personality & Social Psychology. – 1967. – 6(2). – P. 233–236.

37. Martin R.A. Sense of humor : Positive psychological assessment: A handbook of models and measures. // Edited by S. J. Lopez, C. R. Snyder. – Washington, DC: American Psychological Association, 2003. – 313–326 p. – ISBN 155798-988-5. – Текст : непосредственный.

38. Svebak, S. The Sense of Humor Questionnaire: Conceptualization and Review of 40 Years of Findings in Empirical Research / S. Svebak. - Текст : непосредственный // Europe's Journal of Psychology. – 2010. – 3. – P. 288–310.

39. Wyer, R.S. A theory of humor elicitation / R. S. Wyer, J. E. Collins. – Текст : непосредственный // Psychological Review. – 1992. – 99(4). – P. 663–688.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

40. Словник української мови. Академічний тлумачний словник української мови (1970–1980) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/ghumor>. — (07.11.2019).
41. Словник української мови. Академічний тлумачний словник української мови (1970–1980) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/satyra>. — (07.11.2019).
42. Тараненко О. Іронія / О. Тараненко // Українська мова : енциклопедія / [редкол. : В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін.]. — К. : «Укр. енцикл», 2000. — 824 с.
43. Cambridge dictionary [Electronic resource] — Access mode : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sarcasm>. — (06.11.2019).
44. Cambridge dictionary [Electronic resource] — Access mode : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/flattery>. — (06.11.2019).
45. Dictionary.com [Electronic resource] — Access mode : <https://www.dictionary.com/browse/black-humor>. — (06.11.2019).
46. Dictionary.com [Electronic resource] — Access mode : <https://www.dictionary.com/browse/insult>. — (06.11.2019).
47. Literary Devices. Definition and Examples of Literary Terms [Electronic resource] — Access mode : <https://literarydevices.net/pun>. — (09.11.2019).
48. Merriam-Webster [Electronic resource] — Access mode : <https://www.merriam-webster.com/dictionary/pun>. — (09.11.2019).
49. Urban Dictionary [Electronic resource] — Access mode : <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=self-deprecation>.

PE3IOME (SUMMARY)

Relevance of research. The means of the comic play a huge role in the spiritual and social life of man, help to cope with depression, apathy and bad mood.

Comic is a complex multifaceted concept, a clear unambiguous definition of which is absent in modern linguistics, although since ancient times it has been the subject of research by philosophers and rhetoricians.

Comic is inherent in human nature, characteristic of the people's spirit, remaining a purely individual phenomenon for each culture and nationality. Based on this, when translating humorous programs, movies and TV series, cartoons, which include the means of the comic, should take into account a huge number of factors.

Inaccurate transmission of comic situations leads to communication failures and violation of the integrity of perception. The complexity of transmission from one language to another is that this phenomenon covers many aspects related to different sciences, such as: text theory, linguistics, stylistics, lexicology, theory and practice of translation and others.

The relevance of the study is determined by the specifics of the creation and transmission of the comic in cartoons, the lack of a systematic description of techniques that allow you to accurately reproduce the features of foreign humor when translating from one language to another.

The object of study are the types of comics in the English cartoon series "The Simpsons".

The subject of the study is the means of reproduction of the comic in the translation of the English cartoon series "The Simpsons".

The aim of the work is to determine the optimal ways of conveying the comic aspect, which contribute to the integral and accurate transmission of the content of the original text on the example of the English cartoon series "The Simpsons", which have the same impact on the viewer as the original.

Achieving this goal involves solving the following tasks:

1. Clarify the concept of comic, its types, their main characteristics.

2. Describe the techniques of creating a comic aspect at different language levels.
3. Compare American and Ukrainian humor, identify similarities and differences.
4. Investigate the specifics and strategies of the transfer of the comic in the translation of English cartoons.
5. Analyze the ways and strategies of transferring the comic when translating a text into a movie.
6. Investigate the features of the transfer of the comic aspect in the film text of the English cartoon series "The Simpsons".

The materials for the practical research were the popular American cartoon series "The Simpsons" and its dubbing in Ukrainian.

The choice of this animated series is due to its theme, which reflects current trends in the world and comedy series, which causes additional translation difficulties and is of interest in terms of translation analysis.

The theoretical basis of the qualification work were scientific works in the field of comic VZ Sannikova, V.Ya. Proppa, G. Kazimov, A.A. Сичова; in the field of film translation of the work of ND Arutyunova, Л.С. Бархударова, P.K. Minyar-Beloruicheva, Л.Л. Nelyubina, Ya.I. Recker, A.W. Федорова; work Zhulanova EV formed the basis of research in the field of comic transfer techniques.

The following methods are used in the study:

- theoretical: analysis, synthesis of linguistic and translation literature, scientific materials on the problem of research, comparison and systematization;
- empirical: linguistic description - the selection of specific linguistic phenomena and their sequential description; comparative analysis - comparison of the original text and translation, identification of similarities and differences; contextual analysis - determining the features of the functioning of the comic in different situations of language communication.

The choice of these methods, which complement each other, is due to a comprehensive approach to the selected material, which is necessary to achieve this goal.

The practical significance is determined by the possibility of using the research material and its conclusions to prepare for classes on practical translation, audio translation; expansion of individual experience of translation of modern film series and cartoons.

The structure and scope of the work include an introduction, three sections, conclusions to each section, a general conclusion, a list of sources and literature.

On the basis of the considered theoretical material, conclusions were made: at the heart of comic there is always some contradiction. Comic, humor has interested people for centuries, from antiquity from Democritus, Aristophanes, Aristotle, to modern comedians such as: I. Sobolev, D. Poperechny, N. Saburov and others.

Each nation has its own cultural heritage, according to which it builds its jokes, and on which their specific humor is based, in this case, it was about the peculiarities of American humor.

It is established that the comic effect plays an important role in culture and cinema. There is a diverse mix of techniques and means of the comic at different levels of language: phonetic, lexical, grammatical (morphological and syntactic).

Comic techniques can be created in different ways and are created using certain language tools. An important condition for the acquisition of lexical units of comic color is a comic combination of words in phrases and sentences.

There are differences between American and Ukrainian humor, due to differences in culture, history and language. American humor is multifaceted, Ukrainian - naturalness, simplicity, nonsense.

In the course of the work it was possible to consider in general some of the means of creating the comic at different language levels, namely: at the level of phonetics, vocabulary, grammar (morphology and syntax).

In the practical part, the linguistic features of the transfer of techniques of comic effect in the translation of the animated series "The Simpsons" will be considered.

We distinguished between the concepts of "comic translation strategy" and "comic translation technique" and found the essence of these concepts: comic translation strategy is a more global plan for solving the translation problem, and translation

techniques mean more specific operations aimed at overcoming certain comic translation difficulties. by which we mean translation transformations.

The main strategies of comic translation were also considered, namely: the transfer of content while abandoning the form; preservation of the form and comic effect due to the replacement of the method and deviation from the exact value (content).

In connection with the specifics of the transfer of the comic in the film text, the following features were revealed: when translating allusions, the translator must be able to recognize it and choose an image that would evoke a similar association in the recipient, leading to the conclusion that the most complete transfer of allusion is possible. use of methods of descriptive translation or compensation; names, place names and realities require special attention when translating, as they contain a cultural component and affect the correct reproduction of the plot, so such translation techniques as transliteration, transcription and descriptive translation may not always be used; the main methods of translation of puns, according to a study by MS Chizh and II Danilova, there is omission, tracing and compensation; N.V. Groshev also singles out descriptive translation as one of the main methods.

translation is a complex psycholinguistic process, during which in the mind of the translator the meanings of individual elements of expression as a whole through the comprehension of its general meaning are transformed into new meanings, and thus the original text is embodied in the translated text.

Thus, the main task of the translator when working with cartoons and cartoon series is to convey the integrity and exact content of the original text by means of another language, provided that the stylistic and expressive features of the source text will remain and be preserved. Integrity means the unity of form and content on a new linguistic basis. Translation is complete or adequate only if it transmits information by equivalent means.

Within the section, a comparative analysis of the translation of "Studio 1 + 1" and "Production" was conducted, which showed that the transfer of the comic on the same language level with the original is the most successful choice from many translation solutions.

After analyzing the translated film text, we can conclude that to create a comic effect often used word-forming capabilities of any language, in particular, occasionalisms, contamination. Often the creators of the animated series used paradoxical jokes, which studio translators translated successfully without losing paradox.

The purpose of the master's thesis was to transfer the comic aspect from English to Ukrainian on the material of the American animated series "The Simpsons", as well as consideration of language positions that contribute to its creation. As a result of the study, the following tasks were solved:

1. Defined the concept of comic, its types, main characteristics.
2. Describes the techniques of creating a comic aspect at different language levels.
3. Compared American and Ukrainian humor, identified similarities and differences.
4. The specifics of translating film text from English into Ukrainian have been studied.
5. Linguistic illustrations are described and the peculiarities of the transfer of the comic aspect in the cartoon series "The Simpsons" from English to Ukrainian are established.
6. A comparative analysis of the adequacy of the translation of the cartoon series, and summarized the results of the study.

The study of theoretical aspects of the comic and its features allowed us to draw the following conclusions. Comic is a complex multifaceted concept, a clear unambiguous definition of which is absent in modern linguistics.

The study considered the level of phonetics, vocabulary, grammar.

Based on the study, we can conclude that according to statistics in modern series, the comic effect is mainly built on the lexical level, followed by grammatical and phonetic. At the level of phonetics there was a "game" with vowels, consonants, timbre, volume, rhythm, intonation, reflects its punctuation, sound imitation. At the level of vocabulary - philology, contamination, the use of phraseology, slang vocabulary, puns. At the level of grammar, paradox and erroneous connection between events are most common.

The most complex level of comic transfer from one language to another is phonetic.

When translating humorous programs, cartoons and TV series, the translator must take into account a huge number of factors. Each nation has its own cultural heritage, according to which it builds its jokes, and on which their specific humor is based, in this case, it was about the differences in American and Ukrainian humor. Inaccurate transmission of comic situations leads to communication failures and violation of the integrity of perception.

Qualitative transfer of the comic in the translation of film dialogues is often ensured by the achievement of the comic effect through an understanding of the culture and mentality of native speakers. Also, high-quality transmission of the comic is ensured through adequately organized means of creating the comic at different language levels.

Thus, the purpose of this master's thesis is achieved.

In conclusion, it can be noted that consideration of the peculiarities of the transfer of the comic is an important aspect of translation activities, and the topic deserves further detailed study.